

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA U FBIH
SARAJEVO**

Ložionička 3, 71000 Sarajevo, Tel: + 387 (0)33 723 550, Fax: 716 400, www. vrifbih.ba, e-mail: urevfed@bih.net.ba, vrifbih@vrifbih.ba

IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

**JP AUTOCESTE FBIH
D.O.O MOSTAR

ZA 2011.GODINU**

Broj: 06-15/12

Sarajevo, april 2012. godine

UPRAVI JP AUTOCESTE FBIH D.O.O. MOSTAR

NEOVISNO REVIZORSKO MIŠLJENJE

Predmet revizije

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja JP Autoceste FBiH d.o.o. Mostar (u daljem tekstu – Društvo), bilansa stanja sa stanjem na dan 31.12.2011. godine i pripadajućih bilansa uspjeha, izvještaja o promjenama na kapitalu i izvještaja o novčanim tokovima za godinu koja je završila na taj dan, te reviziju usklađenosti poslovanja sa propisima i pregleda značajnih računovodstvenih politika i drugih napomena uz finansijske izvještaje.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Rukovodstvo je odgovorno za izradu i objektivnu prezentaciju ovih finansijskih izvještaja u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja. Ova odgovornost obuhvata: uvođenje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su važne za pripremu i objektivnu prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze nastale uslijed korupcije, prevare ili greške, odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvene procjene koje su razumne u danim okolnostima. Rukovodstvo je također odgovorno za usklađenost poslovanja preduzeća sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima na osnovu obavljene revizije. Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u Federaciji BiH („Službene novine Federacije BiH“ br: 22/06) i Međunarodnim standardima vrhovnih revizorskih institucija (ISSAI). Ovi standardi nalažu da postupamo u skladu sa etičkim zahtjevima i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijski izvještaji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, te da je poslovanje usklađeno sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Revizija uključuje provođenje postupaka u cilju pribavljanja revizorskih dokaza o usklađenosti poslovanja i iznosima koji su objavljeni u finansijskim izvještajima. Izbor postupaka zasnovan je na revizorskem prosudivanju, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izvještajima, nastalim uslijed korupcije, prevare ili greške. Prilikom procjene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su važne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, u cilju osmišljavanja revizorskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja odvojenog mišljenja o efektivnosti internih kontrola. Revizija također uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika i značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opće prezentacije finansijskih izvještaja. Smatramo da su pribavljeni revizorski dokazi dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju osnov za naše revizorsko mišljenje.

Osnov za izražavanje mišljenja:

1. Iskazani prihodi su podcijenjeni za iznos od **186.718 KM**, a odnose se na prihode po osnovu dospjelih kamata na oročena sredstva za decembar 2011. godine, koji nisu priznati u finansijskim izvještajima, što je imalo za posljedicu da je i rezultat perioda podcijenjen za navedeni iznos (što je pojašnjeno u tački 4.8. Izvještaja);
2. Na poziciji investicija u pripremi iskazani su troškovi usluga zaštitara na čuvanju imovine u iznosu od **84.394 KM**, što je u suprotnosti sa MRS 16-Nekretnine, postrojenja i oprema. Navedeno je imalo za posljedicu da su troškovi zaštitarskih usluga podcijenjeni, dok je rezultat poslovanja precijenjen za iznos od **84.394 KM** (što je pojašnjeno u tački 4.4. Izvještaja);

3. Na pojedinim pozicijama troškova iskazana su značajna prekoračenja u odnosu na plan jer Društvo nije donijelo interne procedure niti metodologiju izrade plana poslovanja i praćenja realizacije plana (što je pojašnjeno u tački 4.3. Izvještaja).

Mišljenje sa rezervom

Po našem mišljenju, osim za efekte koje na izvještaje mogu imati stavke navedene u prethodnom pasusu, finansijski izvještaji po svim bitnim pitanjima prikazuju istinito i objektivno finansijski položaj JP Autocese FBiH d.o.o. Mostar na dan 31.12.2011. godine, rezultate poslovanja i novčani tok za godinu koja je završila na taj dan, u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja.

Finansijsko poslovanje JP Autocese FBiH d.o.o. Mostar tokom 2011. godine, osim za napomene navedene u tačkama prethodnog pasusa, bilo je u svim materijalno značajnim aspektima uskladeno sa važećom zakonskom regulativom.

Ističemo pitanja koja nisu uticala na davanje Mišljenja:

- Dio ulaganja po okončanju projekta autoputeva Zenica-Sarajevo, dionica Visoko-Dobrinje, u iznosu od 3.783.054 KM evidentiran je u poslovnim knjigama Društva u 2011. godini, iako se isti po Zaključku Vlade FBiH trebao evidentirati u 2010. godini (što je pojašnjeno u tački 4.4. Izvještaja);
- Uprava Društva je 21.11.2011. godine sačinila Informaciju o zatečenom stanju projekta na dionici Drivuša-Kakanj i uputila je nadležnim organima FBiH na dalje razmatranje. U istoj je navedeno da cijelokupna dokumentacija (preuzeta od JP Direkcija cesta FBiH) sadrži značajan broj loših projektnih rješenja, nedovoljno istraženih i neadekvatno obrađenih dijelova projekata, koje je trebalo preprojektovati, što u konačnici može dovesti do produženja rokova izgradnje (rok za izvođenje radova na dionici Kakanj-Bilješevu produžen je za 189 dana odnosno do 31.05.2012. godine). Neprecizni predmjeri radova su rezultirali povećanjem ukupne vrijednosti radova u odnosu na budžet predviđen kreditnim okvirom potpisanim sa Europskom investicijskom bankom (EIB) i Europskom bankom za obnovu i razvoj (EBRD). Prema saznanjima Uprave, izgradnja na tri poddionice u dužini od 16 km koštati će 20-25 miliona EUR-a više od prvobitno ugovorenih iznosa, te će iz tog razloga i doći do probijanja kreditno ugovorenih iznosa predviđenih za ove dionice. Vlada FBiH je nakon razmatranja, prihvatile navedenu Informaciju i naložila Društvu da nastavi sa aktivnostima u okviru svojih nadležnosti, uključujući i aktivnosti na obezbjeđenju nedostajućih finansijskih sredstava u saradnji sa Federalnim ministarstvom prometa i komunikacija i Federalnim ministarstvom finansija, što je šire pojašnjeno u tački 4.1. Izvještaja.

Sarajevo, 13.04.2012. godine

Zamjenik generalnog revizora

Branko Kolobarić, dipl. oec.

Generalni revizor

Dr. sc. Ibrahim Okanović, dipl. oec.

S A D R Ž A J

B I L A N S S T A N J A N A D A N 31.12.2011. G O D I N E	1
B I L A N S U S P J E H A Z A P E R I O D 01.01. – 31.12.2011. G O D I N E	2
I Z V J E Š T A J O G O T O V I N S K I M T O K O V I M A Z A P E R I O D O D 01.01. D O 31.12.2011. G O D I N E	3
I Z V J E Š T A J O P R O M J E N A M A U K A P I T A L U Z A P E R I O D K O J I Z A V R Š A V A N A D A N 31.12.2011. G O D I N E	4
1. UVOD	5
2. P R E D M E T, C I L J I O B I M R E V I Z I J E	6
3. R E Z I M E D A T I H P R E P O R U K A	6
4. N A L A Z I I P R E P O R U K E	7
4.1 Obavljanje zakonom utvrđene djelatnosti i finansiranje	7
4.2 Sistem internih kontrola	9
4.3 Planiranje i izvještavanje	12
4.4 Stalna sredstva i dugoročni plasmani	13
4.5 Novac i novčani ekvivalenti	17
4.6 Obaveze, rezervisanja i razgraničenja	18
4.7 Kapital	20
4.8 Prihodi	21
4.9 Rashodi	22
4.10 Sudski sporovi	24
4.11 Nabavke	24
5. K O M E N T A R	25

B I L A N S   S T A N J A na dan 31.12.2011. godine

Pozicija	Neto iznos tekuće godine	prethodne godine
A K T I V A		
A) STALNA SREDSTVA I DUGOROČNI PLASMANI	517.951.700	339.235.520
Nematerijalna sredstva	7.672.314	1.168.653
Nekretnine, postrojenja i oprema	445.388.811	318.065.867
Ostala (specifična) stalna materijalna sredstva	1.000	1.000
Dugoročni finansijski plasmani	44.889.575	-
Druga dugoročna potraživanja	20.000.000	20.000.000
B) ODLOŽENA POREZNA SREDSTVA	-	-
C) TEKUĆA SREDSTVA	100.009.809	10.971.018
Zalihe i sredstva namijenjena prodaji	79.790	9.421.507
Gotovina, kratkoročna potraživanja i kratkoročni plasmani	99.930.019	1.549.511
D) ODLOŽENA POREZNA SREDSTVA	-	-
E) GUBITAK IZNAD VISINE KAPITALA	-	-
POSLOVNA AKTIVA (A+B+C+D+E)	617.961.509	350.206.538
Izvanbilansna evidencija - vanbilansna aktiva	-	20.156.330
UKUPNO AKTIVA	617.961.509	370.362.868
 P A S I V A		
A) KAPITAL	487.909.042	318.894.729
Osnovni kapital	405.085.752	318.894.729
Neraspoređena dobit	82.823.290	-
B) DUGOROČNA REZERVISANJA	21.325.696	1.712.507
C) DUGOROČNE OBAVEZE	81.103.646	28.544.703
D) ODLOŽENE POREZNE OBAVEZE	-	-
E) KRATKOROČNE OBAVEZE	27.256.335	665.940
Kratkoročne finansijske obaveze	6.212.891	-
Obaveze iz poslovanja	20.740.891	655.949
Obaveze po osnovu plaća, naknada i ost.prim.zaposlenih	277.453	1.201
Druge obaveze	17.932	8.790
Obaveze za ostale poreze i druge dažbine	7.168	-
F) PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA	366.790	388.659
G) ODLOŽENE POREZNE OBAVEZE	-	-
POSLOVNA PASIVA	617.961.509	350.206.538
Izvanbilansna evidencija - vanbilansna pasiva	-	20.156.330
UKUPNO PASIVA	617.961.509	370.362.868

Uprava je pripremila finansijske izvještaje i odobrila njihovo izdavanje. Privremeni Nadzorni Odbor je na sjednici održanoj 09.03.2012. godine donio Odluku o usvajanju finansijskih izvještaja Društva za 2011. godinu i podnio ih Skupštini na konačno usvajanje.

B I L A N S U S P J E H A za period 01.01. – 31.12.2011. godine

	Pozicija	Tekuća godina	Prethodna god.
A) DOBIT ILI GUBITAK PERIODA			
POSLOVNI PRIHODI I RASHODI			
I Poslovni prihodi (od 1 do 3)	87.858.117	-	
1 Prihodi od prodaje robe	6.927	-	
2 Prihodi od prodaje učinaka	10.627.383	-	
3 Ostali poslovni prihodi	77.223.807	-	
II Poslovni rashodi (od 1 do 5)	5.784.586	-	
1 Materijalni troškovi	267.045	-	
2 Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja	3.042.504	-	
3 Troškovi proizvodnih usluga	2.022.273	-	
4 Amortizacija	128.229	-	
5 Nematerijalni troškovi	324.535	-	
III Dobit od poslovnih aktivnosti (I – II)	82.073.531	-	
Gubitak od poslovnih aktivnosti (II – I)	-	-	
FINANSIJSKI PRIHODI I RASHODI			
IV Finansijski prihodi	783.597	-	
1 Prihodi od kamata	727.072	-	
2 Ostali finansijski prihodi	56.525	-	
V Finansijski rashodi	35.787	-	
1 Rashodi kamata	227	-	
2 Ostali finansijski rashodi	35.560	-	
VI Dobitak od finansijskih aktivnosti (IV – V)	747.810	-	
VII Dobit redovne aktivnosti (III +VI)	82.821.341	-	
OSTALI PRIHODI I RASHODI			
VIII Ostali prihodi i dobici	1.575	-	
1 Otpis obaveza, ukinuta rezervisanja i ostali prihodi	1.575	-	
IX Ostali rashodi i gubici	2.131	-	
1 Gubici od prodaje i rashodovanje stalnih sredstava	2.131	-	
X Dobit po osnovu ostalih prihoda i rashoda (XIII – IX)	-	-	
XI Gubitak po osnovu ostalih prihoda i rashoda (IX –VIII)	556	-	
PRIHODI I RASHODI OD USKLAĐIV.VRIJEDN.SREDSTAVA			
1* Prihodi iz osnova promj.račun.politika i ispr.neznač.greš.iz ranij.perioda	3.825	-	
2* Rashodi iz osnova promj.rač.politika i ispr.neznač.greš.iz r.per.	1.320	-	
UKUPAN PRIHOD PERIODA (I+IV+VIII+1*)	88.647.114	-	
UKUPNI RASHODI PERIODA (II+V+IX+2*)	5.823.824	-	
DOBIT ILI GUBITAK PERIODA - NEPREKINUTOG POSLOVANJA			
XII Dobit neprekinitog poslovanja prije poreza	82.823.290	-	
POREZ NA DOBIT NEPREKINUTOG POSLOVANJA			
1 Porezni rashodi perioda	-	-	
NETO DOBIT ILI GUBITAK NEPREKINUTOG POSLOVANJA			
XIII Neto dobit neprekinitog poslovanja	82.823.290	-	
DOBIT ILI GUBITAK OD PREKINUTOG POSLOVANJA			
NETO DOBIT ILI GUBITAK PERIODA			
XIV Neto dobit perioda	82.823.290	-	
B) OSTALA SVEOBUVATNA DOBIT ILI GUBITAK	-	-	
Ukupna neto sveobuhvatna dobit perioda	82.823.290	-	

Uprava je pripremila finansijske izvještaje i odobrila njihovo izdavanje. Privremeni Nadzorni Odbor je na sjednici održanoj 09.03.2012. godine donio Odluku o usvajanju finansijskih izvještaja Društva za 2011. godinu i podnio ih Skupštini na konačno usvajanje.

**IZVJEŠTAJ O GOTOVINSKIM TOKOVIMA
za period od 01.01. do 31.12.2011. godine**

(DIREKTNA METODA)

O p i s	Oznaka	IZNOS Tkuća godina	IZNOS Prethodna godina
A. GOTOVINSKI TOKOVI IZ POSLOVNICH AKTIVNOSTI			
1 Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (2 do 4)		1.019.333	-
2 Prilivi od kupaca i primljeni avansi	+	903.854	-
3 Prilivi od premija, subvencija, dotacija i sl.	+(-)	11.869	-
4 Ostali prilivi od poslovnih aktivnosti	+	103.610	-
5 Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (6 do 9)		64.682.081	-
6 Odlivi iz osnova isplata dobavljačima i dati avansi	+(-)	61.584.299	-
7 Odlivi iz osnova plaća, naknada plaća i drugih primanja	+(-)	2.462.045	-
8 Odlivi iz osnova poreza i drugih dadžbina	+(-)	83.482	-
9 Ostali odlivi iz poslovnih aktivnosti	+(-)	552.255	-
10 Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti (1-5)		-	-
11 Neto odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (5-1)		63.662.748	-
B. GOTOVINSKI TOK IZ ULAGAČKIH AKTIVNOSTI			
12 Prilivi gotovine iz ulagačkih aktivnosti		-	-
13 Odlivi gotovine iz ulagačkih aktivnosti		44.889.575	-
14 Odlivi iz osnova ostalih dugoročnih finansijskih plasmana	-	44.889.575	-
15 Neto priliv gotovine iz ulagačkih aktivnosti (12-13)		-	-
16 Neto odliv gotovine iz ulagačkih aktivnosti (13-12)		44.889.575	-
C. GOTOVINSKI TOKOVI IZ FINANSIJSKIH AKTIVNOSTI			
17 Prilivi gotovine iz finansijskih aktivnosti (18 do 19)		486.189.398	-
18 Prilivi iz osnova povećanja osnovnog kapitala	+	405.085.752	-
19 Prilivi iz osnova dugoročnih kredita	+	81.103.646	-
20 Odlivi gotovine iz finansijskih aktivnosti		283.969.016	-
21 Odlivi iz osnova ostalih dugoročnih i kratkoročnih obveza	-	283.969.016	-
22 Neto priliv gotovine iz finansijskih aktivnosti (17-20)		202.220.382	-
23 Neto odliv gotovine iz finansijskih aktivnosti (20-17)		-	-
24 D. UKUPNI PRILIVI GOTOVINE (1+12+17)		487.208.731	-
25 E. UKUPNI ODLIVI GOTOVINE (5+13+20)		393.540.672	-
26 F. NETO PRILIV GOTOVINE (24-25)		93.668.059	-
27 G. NETO ODLIV GOTOVINE (25-24)		-	-
28 H. Gotovina na početku izvještajnog perioda		25.821	-
29 I. Pozitivne tečajne razlike iz osnova preračuna gotovine	+	-	-
30 J. Negativne tečajne razlike iz osnova preračuna gotovine	-	-	-
31 K. Gotovina na kraju izvještajnog perioda (28+26-27+29-30)		93.693.880	-

Uprava je pripremila finansijske izvještaje i odobrila njihovo izdavanje. Privremeni Nadzorni Odbor je na sjednici održanoj 09.03.2012. godine donio Odluku o usvajanju finansijskih izvještaja Društva za 2011. godinu i podnio ih Skupštini na konačno usvajanje.

IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA U KAPITALU
za period koji završava na dan 31.12.2011. godine

VRSTA PROMJENE NA KAPITALU	Dionički kapital i udjeli u d.o.o.	Reval. Rezerve (MRS 16 MRS 21 MRS 38)	Ost. rezerve	Akumulir. neraspor. dobit/ nepokriv. gubitak	UKUPNI KAPITAL (2+3±4±5)
1	2	3	4	5	6
1. Stanje na dan 31.12.2009. g.	-	-	-	-	-
2. Efekti promjena u račun.politikama	-	-	-	-	-
3. Efekti ispravki grešaka	-	-	-	-	-
4. Ponovo iskazano stanje na dan 31.12.2009., odn. 01.01.2010. g.	-	-	-	-	-
5. Efekti reval.materij.i nem.sredstava	-	-	-	-	-
6. Nerealizovani dobici/gubici po osn. finansijskih sred.raspol. za prodaju	-	-	-	-	-
7. Kursne razlike nastale prevođenjem fin.izvještaja u valutu prezentacije	-	-	-	-	-
8. Neto dobit (gubitak) iskaz.u bil.uspj.	-	-	-	-	-
9. Neto dobici/gubici przn.dir.u kapitalu	-	-	-	-	-
10. Objavljene dividende i drugi oblici rasp.i pokriće gubitka	-	-	-	-	-
11. Emisija dion.kapitala i dr.obl.poveć. ili smanjenja osnovnog kapitala	-	-	-	-	-
12. Stanje na dan 31.12.2010.godine	-	-	-	-	-
13. Efekti promjena u rač.politikama	-	-	-	-	-
14. Efekti ispravki grešaka	-	-	-	-	-
15. Ponovo iskazano stanje na dan 31.12.2010., odn., 01.01.2011. g.	-	-	-	-	-
16. Efekti reval.materij.i nem.sredst.	-	-	-	-	-
17. Nerealizovani dobici/gubici po osn. finans.sreds.raspol. za prodaju	-	-	-	-	-
18. Kursne razlike nastale prevođenj. fin.izvještaja u valutu prezentacije	-	-	-	-	-
19. Neto dobit (gubitak) iskaz.u bil.uspj.	-	-	-	82.823.290	82.823.290
20. Neto dobici/gubici prznati u kapit.	-	-	-	405.083.752	405.083.752
21. Objavljene divid.i drugi obl.raspodj. dobiti i pokriće gubitka	-	-	-	-	-
22. Emisija dion.kapit.i dr.oblici poveć. ili smanjenja osnovnog kapitala	2.000	-	-	-	2.000
23. Stanje na dan 31.12.2011. god.	2.000	-	-	487.907.042	487.909.042

Uprava je pripremila finansijske izvještaje i odobrila njihovo izdavanje. Privremeni Nadzorni Odbor je na sjednici održanoj 09.03.2012. godine donio Odluku o usvajanju finansijskih izvještaja Društva za 2011. godinu i podnio ih Skupštini na konačno usvajanje.

IZVJEŠTAJ O OBAVLJENOJ REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA JP AUTOCESTE FBiH d.o.o. MOSTAR ZA 2011. GODINU

1. UVOD

Javno preduzeće Autoceste Federacije BiH d.o.o Mostar (u daljem tekstu: Društvo) je osnovano prema Zakonu o cestama FBiH (»Službene novine FBiH« br. 12/10 od 15.03.2010. godine). Vlada FBiH je na sjednici održanoj 01.07.2010. godine donijela Odluku o statusnim pitanjima JP Autoceste FBiH d.o.o Mostar, kojom su uredeni firma, sjedište, znak, djelatnost, osnivanje podružnica, osnovni kapital, način finansiranja i poslovne knjige, organi upravljanja, prestanak, prelazne i završne odredbe, kao i druga pitanja značajna za uspješno i zakonito poslovanje Društva. Do donošenja Zakona o cestama FBiH, JP Autoceste FBiH d.o.o Mostar je poslovalo kao Federalna direkcija za izgradnju, upravljanje i održavanje autocesta u sastavu Federalnog ministarstva prometa i komunikacija. Poslovi i zadaci Federalne direkcije autocesta bili su propisani Zakonom o federalnim ministarstvima i drugim tijelima federalne uprave i Uredbom o autocestama u Federaciji BiH (»Službene novine FBiH« br.9/07), koja je u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu Zakona o cestama FBiH, prestala važiti.

Javno preduzeće Autoceste FBiH d.o.o Mostar su registrovane Rješenjem Općinskog suda u Mostaru broj: Tt-O-852/10 od 28.10.2010. godine, a 21.11.2011. godine izvršena je izmjena lica ovlaštenih za zastupanje subjekta upisa u unutrašnjem i vanjskotrgovinskom prometu.

Osnivač Društva je Vlada FBiH, a nadležno resorno ministarstvo je Federalno ministarstvo prometa i komunikacija. Prema Zakonu o cestama FBiH, Društvo je jedini upravitelj autocesta i brzih cesta u FBiH i povjereni mu je osiguranje materijalnih i drugih uvjeta za upravljanje, građenje, rekonstrukciju, održavanje i zaštitu autocesta i brzih cesta. Na pravni položaj, upravljanje i poslovanje Društva primjenjuju se Zakon o javnim preduzećima u FBiH i Zakon o privrednim društvima.

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Društva detaljno je uredena unutrašnja organizacija, sistematizacija radnih mjesta, rukovođenje organizacionim djelovima Društva, grupe složenosti poslova i druga pitanja u vezi sa organizacijom rukovođenja.

Za realizaciju poslova i ciljeva poslovanja, Društvo je formiralo organizacione jedinice:

- Kabinet Uprave
- Sektor za opšte, kadrovske i pravne poslove
- Sektor zajedničkih poslova
- Sektor ekonomsko finansijskih poslova
- Sektor za marketing, plan, analizu i međunarodne investicije
- Sektor za održavanje autoceste
- Sektor za upravljanje autocestom
- Sektor za studije i projektovanje
- Sektor za pripremu građenja i građenje.

Za obavljanje poslova i radnih zadataka iz djelokruga rada sektora formirane su niže organizacijske jedinice-službe.

Samostalne organizacijske jedinice su:

- Služba za internu reviziju
- Služba za javne nabavke

Na dan 31.12.2011. godine u Društву je bilo zaposleno 93 zaposlenika.

Sjedište Društva je u Mostaru, u Ulici Braće Fejića bb. Društvo ima Ured u Sarajevu, u Ulici Terezija 54.

Na datum bilansa Društvo je dalo izjavu da su finansijski izvještaji sačinjeni u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u Federaciji BiH, Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja (MSFI) i Međunarodnim računovodstvenim standardima (MRS).

2. PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE

Predmet revizije su finansijski izvještaji Društva i usklađenost poslovanja sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Cilj naše revizije je da na osnovu provedene revizije izrazimo mišljenje da li su finansijski izvještaji pripremljeni u svakom značajnom pogledu u skladu sa važećom zakonskom regulativom i primjenjivim okvirom finansijskog izvještavanja. Revizija uključuje i procjenu da li Uprava i rukovodioci primjenjuju zakone i ostale važeće propise i akte, koriste li sredstva za odgovarajuće namjene u okviru propisanih i danih ovlaštenja, ocjenu finansijskog upravljanja, funkciju interne revizije i sistema internih kontrola uspostavljenih u svrhu zaštite imovine, kao i sposobnost da otkrivaju i spriječavaju značajno pogrešna prikazivanja u finansijskim izvještajima.

Zbog ograničenja vremena i resursa, revizijom nismo obuhvatili cjelokupno područje poslovanja, niti smo ispitivali sve transakcije, što se najvećim dijelom odnosi **na proces eksproprijacije nabavke zemljišta za potrebe izgradnje dionice autoceste na Koridoru Vc.**

Sistemom uzorka ispitali smo procese koji se odnose na obavljanje zakonom utvrđene djelatnosti, zakonsku i usklađenost sa općeprihvaćenim računovodstvenim načelima, planiranje poslovnih aktivnosti i sa njima povezane račune vezane za sredstva, obaveze i kapital, prihode i rashode, uključujući značajnije troškove poslovanja.

Obzirom da je revizija obavljena na bazi uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške nisu otkrivene.

Revizija je uključila i davanje preporuka za dalji rad za područja koja smo smatrali bitnim, a vezana su za finansijsko izvještavanje.

3. REZIME DATIH PREPORUKA

Izvršenom revizijom finansijskih izvještaja za 2011. godinu, konstatovali smo određene propuste i nepravilnosti. U cilju otklanjanja istih, dali smo slijedeće preporuke:

- *Potrebno je osigurati dosljednu primjenu svih pisanih procedura i pravila u cilju poboljšanja uspostavljenog sistema internih kontrola, kao i adekvatan i pouzdan nadzor te kontinuirano praćenje kontrolnih aktivnosti.*
- *Potrebno je putem nadležnog Federalnog ministarstva prometa i komunikacija i Vlade FBiH inicirati konačno imenovanje članova Nadzornog odbora u skladu sa Zakonom o ministarskim, vladinim i drugim imenovanjima FBiH, kako bi se osigurali principi zakonitosti i kontinuiteta u radu Nadzornog odbora.*
- *Nadležni organi Društva treba da što hitnije poduzmu aktivnosti vezane za formiranje Odbora za reviziju i Odjela za internu reviziju.*
- *Prioritetno utvrditi rizična područja u poslovanju Društva, utvrditi obaveze i odgovornosti učesnika u tim procesima i uspostaviti permanentan mehanizam kontrole.*
- *Potrebno je putem nadležnog Federalnog ministarstva prometa i komunikacija inicirati kod Vlade FBiH donošenje Strategije razvoja autocesta, brzih i magistralnih cesta u FBiH i Srednjoročnog programa održavanja i zaštite, rekonstrukcije, izgradnje i obnove javnih cesta u FBiH u skladu sa Zakonom o cestama FBiH, a u cilju osiguranja osnove za adekvatno planiranje ulaganja u autoceste i brze ceste.*
- *Potrebno je internim procedurama propisati metodologiju i način izrade trogodišnjeg i godišnjeg plana poslovanja, način praćenja realizacije i izvještavanja, u cilju osiguranja potpune i blagovremene realizacije planiranih aktivnosti i poduzimanja adekvatnih mjera u slučajevima odstupanja. Sačinjavati Godišnji izvještaj o realizaciji plana poslovanja u skladu sa utvrđenom metodologijom, sa osvrtom na stepen realizacije i obrazloženjima eventualnih odstupanja, kako bi se osiguralo da Vlada FBiH kao osnivač Društva ima uvid u realizaciju odobrenog godišnjeg plana poslovanja.*

- *Potrebno je da Uprava značajno ojača kontrole nad imovinom kojom raspolaže i koju iskazuje u finansijskim izještajima sa ciljem zaštite od mogućih gubitaka.*
- *Prilikom evidentiranja prijenosa ulaganja sa drugih pravnih lica u poslovne knjige Društva potrebno je obezbijediti relevantnu dokumentaciju o prijenosu.*
- *Potrebno je da Uprava Društva i Federalno ministarstvo prometa i komunikacija, svatko u okviru svojih nadležnosti i ovlaštenja, poduzmu aktivnosti vezano za primopredaju kompletne dokumentacije za projekat autoceste Tuzla-Oraše.*
- *Potrebno je preispitati Pravilnik o računovodstvenim politikama u dijelu tačnog definisanja prenosa investicionih ulaganja iz pripreme u upotrebu u skladu sa paragrafom 7. MRS 16-Nekretnine, postrojenja i oprema.*
- *Izvršiti uvid u cjelokupnu dokumentaciju vezanu za evidentiranje izgradnje autoceste Zenica-Sarajevo, dionica Visoko-Dobrinje u poslovnim knjigama Društva i po istom poduzeti adekvatne mjere.*
- *Potrebno je usluge fizičke zaštite objekata na autocesti evidentirati i u finansijskim izještajima priznavati u rashode perioda u kojem su nastali, te kapitalizirane troškove zaštitarskih usluga sa investicijama prenijeti na rashode u skladu sa MRS 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema.*
- *Potrebno je donijeti pisane procedure kojima će biti regulisano upravljanje gotovinom i gotovinskim ekvivalentima, investiranje slobodnih novčanih sredstava te osigurati dosljednu primjenu istih. Novčana sredstva klasificirati kao gotovinu i gotovinske ekvivalente u skladu sa MRS 7-Izještaj o novčanim tokovima, samo kada oni imaju kratko dospijeće od tri mjeseca ili manje od datuma sticanja.*
- *Potrebno je Pravilnik o računovodstvenim politikama uskladiti sa izvršenim knjigovodstvenim evidentiranjem ostalog osnovnog kapitala i obračunom ispravke vrijednosti.*
- *Potrebno je priznavanje prihoda vršiti u skladu sa MRS 18-Prihodi i tačkom 22. Okvira za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izještaja.*
- *Potrebno je Pravilnikom o radu Društva definisati način primjene kriterija za utvrđivanje koeficijenta složenosti kao elementa za obračun plaće, u cilju zadovoljenja principa transparentnosti kod utvrđivanja plaća uposlenih. U skladu sa članom 65. navedenog Pravilnika potrebno je da Direktor, na prijedlog stručne službe, utvrđuje vrijednost osnovice za plaću mjesečno.*
- *Za obavljanje sistematiziranih poslova iz osnovne djelatnosti Društva zaključiti ugovore o radu u skladu sa Zakonom o radu, Pravilnikom o radu i Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji, a ugovore o djelu zaključivati samo za poslove koji nisu sistematizirani Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji.*
- *Propisati kriterije za utvrđivanje visine naknade članovima Komisija, te prilikom utvrđivanja visine naknade iste dosljedno primjenjivati.*
- *Potrebno je osigurati dosljednu primjenu svih odredbi Ugovora za izvođenje radova na redovnom i zimskom održavanju autoceste, a posebno odredbi koje se odnose na dokazivanje kvaliteta građevinskih proizvoda, materijala i opreme prije njihove nabavke i ugradnje u autocestu.*
- *Postupke nabavki provoditi u skladu sa propisanim procedurama Zakona o javnim nabavkama BiH, podzakonskim i vlastitim aktima.*

4. NALAZI I PREPORUKE

4.1 Obavljanje zakonom utvrđene djelatnosti i finansiranje

Vlada FBiH na osnovu Zakona o cestama FBiH donijela je 01.07.2010. godine Odluku o statusnim pitanjima Javnog preduzeća Autoceste FBiH d.o.o Mostar. Ovom Odlukom definisano je da Društvo finansijska sredstva za održavanje, zaštitu, obnovu, rekonstrukciju i izgradnju autocesta i brzih cesta, za rad i funkcionisanje Društva i proširenje materijalne osnove rada iz osnovne djelatnosti, osigurava iz godišnjih, posebnih i drugih naknada, koje imaju karakter javnih prihoda, iz kredita, donacija (grantova) u skladu sa Zakonom o cestama FBiH. Društvo kao upravitelj vodi evidenciju o sredstvima infrastrukture i ostalim

sredstvima u vlasništvu FBiH datim na upravljanje. Prema navedenoj Odluci, osnovni kapital Društva iznosi 2.000 KM u novcu i čini osnovni ulog FBiH kao jedinog osnivača Društva sa procentualnim učešćem vlasništva 100%.

Rješenjem federalnog ministra prometa i komunikacija o primopredaji/razduživanju između Federalnog ministarstva prometa i komunikacija i Federalne direkcije za izgradnju, upravljanje i održavanje autocesta od 05.01.2011. godine, formirana je Komisija za primopredaju dokumentacije iz radnih odnosa, finansijskih i općih poslova sa stanjem na dan 31.12.2010. godine kao datumom statusne promjene Federalne direkcije za izgradnju, upravljanje i održavanje autocesta u JP Autoceste FBiH d.o.o Mostar. Također ovim Rješenjem je utvrđeno da je krajnji rok za završetak poslova 30 dana od dana donošenja istog. Utvrđeno je da imenovana Komisija navedene poslove nije obavila u predviđenom roku, niti je sačinila cijelokupan Izvještaj. Sačinjen je dokument Diobeni bruto bilans sa stanjem na dan 31.12.2010. godine, potpisani od strane v.d. direktora Društva i federalnog ministra prometa i komunikacija. Imenovana Komisija je sačinila finansijski dio Izvještaja koji je trebalo objediniti sa izvještajem koji se odnosi na primopredaju pravnog dijela i cijelokupan Izvještaj dostaviti federalnom ministru prometa i komunikacija. Prema prezentiranoj dokumentaciji, Društvo nije prihvatiло prijedlog resornog Ministarstva da se pored obaveza utvrđenih u Diobenom bilansu uključe i obaveze koje budu nastale po osnovu tužbi uposlenika za razlike u isplaćenim plaćama, topлом obroku, regresu za godišnji odmor, tako da nije ni sačinjen konačan Izvještaj o primopredaji/razduživanju. Društvo je aktom od 23.11.2011. godine zatražilo od resornog Ministarstva hitnu dostavu Izvještaja, koji do okončanja predmetne revizije nije dostavljen.

Uprava Društva je tokom 2011. godine na redovnim sjednicama raspravljala o tekućim problemima kao i o zatečenom stanju projekta na dionici Drivuša-Kakanj, o čemu je 21.11.2011. godine sačinjena Informacija. Navedenu Informaciju usvojio je privremeni Nadzorni odbor 22.11.2011. godine i uputio na dalje razmatranje Premijeru Vlade FBiH, Federalnom ministarstvu prometa i komunikacija, Federalnom ministarstvu prostornog uređenja i Federalnom ministarstvu finansija. Informacija je obuhvatila pojedinačne dionice autoseste Zenica-Sarajevo u izgradnji, tako da je za dionicu Kakanj-Bilješevo navedeno da je trenutni stepen izvršenja ugovora 60%, dok je ugovorni rok za izvođenje radova gotovo istekao. Prema navodima iz Informacije, cijelokupna dokumentacija (preuzeta od JP Direkcija cesta FBiH d.o.o Sarajevo) sadrži značajan broj loših projektnih rješenja, nedovoljno istraženih i neadekvatno obrađenih dijelova projekta, koje je u toku tenderske procedure i nakon zaključenja ugovora trebalo preprojektovati. U toku realizacije ugovora sa izvođačem radova, desila su se neslaganja u načinu vrijednovanja radova između izvođača i Nadzora, odnosno investitora. Ugovor je opterećen problemom vrednovanja tzv. „uključenih“ stavki, koje u troškovniku nemaju definisanu cijenu, već su uključene u ostale stavke i kao takve se eksplicitno ne vrednuju prilikom izgradnje. Nakon uvođenja Arbitra, Društvo je angažovalo sudskog vještaka za vršenje nezavisne procjene navedenih radova. Jedan od razloga za produženje roka za izvođenje radova, kao i generiranja dodatnih radova jeste izgradnja Vijadukta Bilješevo, kao i promjene u samim projektima (klizište Tičići). Revizijom je utvrđeno da je 24.11.2011. godine zaključen Addendum na osnovni Ugovor za izgradnju autoputa na Koridoru 5c, poddionica Bilješevo-Kakanj, kojim se odobrava produženje ugovora za završetak radova od 189 dana, odnosno do 31.05.2012. godine, o čemu je Društvo izvjestilo nadležne institucije.

U Informaciji je istaknuto da je za izgradnju poddionice Gorica-Bilješevo, ugovor zaključen sa Primorje d.d. Ajdovščina, nakon što je ugovor raskinut sa SCT d.d. Slovenija. Ukupna vrijednost ugovora iznosi 62.081.530 EUR-a i odnosi se na izgradnju tunela Vjenac sa pristupnim putevima i sanacijom klizišta Gorica. Ugovor je opterećen brojnim neusaglašenostima između projektne dokumentacije i ugovornog troškovnika, što ima za posljedicu manjak ugovornih radova u vrijednosti cca 9,4 miliona EUR-a. Dalje se navodi u Informaciji da je za izgradnju poddionice Drivuša-Gorica zaključen 29.09.2010. godine Ugovor sa Joint Venture Euroasfalt-ŽGP-Hidrogradnja (BH Konzorcij) i za koji se zbog izmjene projektnih rješenja također procjenjuje povećanje ukupne vrijednosti radova, tako da bi do okončanja ugovora nepredviđeni radovi dostigli iznos od cca 4,6 miliona EUR-a.

Uprava Društva je dalje navela da je izvođenje radova opterećeno nekvalitetnim projektima i nepreciznim predmjerima radova, što je rezultiralo povećanjem ukupne vrijednosti radova u odnosu na budžet predviđen kreditnim okvirom potpisanim sa Europskom investičiskom bankom (EIB) i Europskom bankom za obnovu i razvoj (EBRD). Prema saznanjima Uprave, izgradnja prethodno navedene tri dionice u dužini od 16 km koštati će 20-25 miliona EUR-a više od prvobitno ugovorenih iznosa, te će iz tog razloga i doći do probijanja kreditno ugovorenih iznosa predviđenih za ove dionice.

Vlada FBiH je 13.12.2011. godine, nakon razmatranja, prihvatile Informaciju Društva o zatečenom stanju projekta autoceste na Koridoru 5c, dionica Drivuša-Kakanj i naložila Društvu da nastavi sa aktivnostima u okviru svojih nadležnosti, uključujući i aktivnosti na obezbjedenju nedostajućih finansijskih sredstava u saradnji sa Federalnim ministarstvom prometa i komunikacija i Federalnim ministarstvom finansija. Također je zadužila Društvo da podnese Izvještaj o realizaciji ovog projekta Vladi FBiH, prije završetka radova.

Vlada FBiH je 24.08.2011. godine donijela Zaključak kojim je zadužila Federalno ministarstvo prometa i komunikacija i JP Autoceste FBiH da u roku od 30 dana od dana usvajanja Zaključka, dostavi izjašnjenje Vladi FBiH i Federalnom ministarstvu finansija o razlozima neispunjena obaveza koji su uslov za efikasnost Ugovora o kreditu sa Kuvajtskim fondom za razvoj. Vezano za navedeno, Društvo je dopisom od 13.10.2011. godine izvjestilo nadležne institucije da je WS Atkins International Ltd za potrebe Društva i po nalogu Europske banke za obnovu i razvoj, sačinio Studiju mogućnosti realizacije javnog-privatnog partnerstva na autocesti na Koridoru Vc, koji je jedan od uvjeta iz Kreditnog sporazuma između BiH i Kuvajtskog fonda-Projekat „Autoput Kakanj-Donja Gračanica“. Prema prezentiranoj dokumentaciji, rezultati Studije su pokazali da je nemoguće ispuniti uslov osnivanja kompanije na bazi javno privatnog partnerstva budući da u BiH odnosno u FBiH ne postoji zakonska regulativa koja definiše osnivanje jednog ovakvog pravnog lica. Prema aktu Ministarstva finansija i trezora BiH od 13.12.2011. godine, predstavnici nadležnih institucija FBiH uključujući i tadašnju Federalnu direkciju za izgradnju, upravljanje i održavanje autocesta, su učestvovali u pregovorima, kada je i usuglašen tekst Sporazum o zajmu koji je parafiran od strane predstavnika BiH i FBiH.

Također napominjemo da je Vlada FBiH 18.03.2009. godine donijela Odluku o davanju saglasnosti za prihvatanje kredita Kuvajtskog fonda za razvoj u iznosu od 10.500.000 KD (kuvajtskih dinara) i potvrdila da je razmatrana dokumentacija prihvatljiva za FBiH. U tački IV. Odluke je navedeno da implementacija Kreditnog sporazuma ne zahtijeva donošenje novih ili izmjeni postojećih zakona. Međutim, do vremena okončanja predmetne revizije, sredstva kredita Kuvajtskog fonda za razvoj nisu postala efektivna iz prethodno navedenih razloga. **U navedenom slučaju postavlja se pitanje prihvatanja uslova iz kreditnog Sporazuma vezanih za efektivnost kreditnog aranžmana, a da pri tome prethodno nisu obezbijedene sve prepostavke, uključujući donošenje nove ili izmjeni postojeće zakonske regulative.**

4.2 Sistem internih kontrola

Revizijom je izvršeno ispitivanje sistema internih kontrola, kako bi se procijenila tačnost i pouzdanost podataka na kojima se baziraju finansijski izvještaji i usklađenost istih sa važećim zakonskim i drugim propisima. Odgovornost na uspostavi sistema internih kontrola je na Upravi Društva, a osnova funkcionalnog sistema internih kontrola je postojanje odgovarajućeg kontrolnog okruženja. Polazni osnov za uspostavu kontrolnog okruženja je usvajanje adekvatne organizacione strukture i donošenje kvalitetnih internih akata.

Društvo je donijelo interne akte sa ciljem uspostave cijelovitog sistema internih kontrola kroz procedure praćenja primjene istih, identifikaciju nadležnosti i odgovornosti i procjenu rizika radnog mjesta. Uprava je u najvećem dijelu uspostavila politike i procedure postupanja u poslenih za glavne procese poslovanja, kojima su uređeni postupci rada, odobravanja i davanja ovlaštenja, razgraničenje dužnosti, kontrole pristupa, praćenje i nadzor i istima su uređeni kontrolni postupci u načinu raspolažanja i trošenja sredstava. Međutim, što se tiče kontrole primjene postojećih procedura, ista se u potpunosti ne provodi od strane Uprave, što je rezultiralo određenim slabostima i nepravilnostima. Nismo se u potpunosti uvjerili da su u određenim segmentima poslovanja kontrolni postupci adekvatni i dovoljni da osiguraju veću efikasnost važnijih procesa poslovanja i zaštitu imovine od gubitaka.

U skladu sa Zakonom o cestama FBiH: „Društvo predstavlja upravitelja javnih cesta koja obavlja poslovanje od općeg interesa, ne posluje na komercijalnoj osnovi, niti je osnovan radi stjecanja dobiti, već svoje aktivnosti obavlja na osnovu odobrenog plana i programa od osnivača. Razlika javnih prihoda i javnih rashoda predstavlja finansijski rezultat koji je neoporeziv i ne može biti predmet ponovne raspodjele, na dividendu ili povećanje kapitala, već se isti raspoređuje na obaveze prema planiranoj namjeni, koje predstavljaju izvor sredstava koji će se utrošiti isključivo za upravljanje, građenje, rekonstrukciju, održavanje i zaštitu autocesta i brzih cesta. Poslovne knjige i druge evidencije voditi će se u skladu sa Kontnom planom za privredna društva. Opseg i način poslovanja i kapital utvrditi će se u skladu sa zakonima i MRS i MSFI.“

Prema Zakonu o računovodstvu i reviziji, sastavljanje i prezentacija finansijskih izvještaja svih privrednih društava vrši se u skladu sa MRS i MSFI.

Društvo je poštujući odredbe Zakona o cestama FBiH, donijelo 30.11.2011. godine Pravilnik o računovodstvenim politikama (sa primjenom od 01.01.2011. godine), kojima je regulisan način sastavljanja i prezentacije finansijskih izvještaja, što je rezultiralo da način iskazivanja finansijskog rezultata na datum bilansiranja i njegove raspodjele na obavezu prema određenoj namjeni, nije u potpunosti usklađen sa MRS i MSFI.

Društvo tokom 2011. godine nije imalo u kontinuitetu Nadzorni odbor, što je propust resornog ministarstva i Vlade FBiH. Društvo nije imalo imenovan Nadzorni odbor u periodima od 22.02.-07.03.2011. godine, od 07.05.-12.07.2011. godine te od 12.09.-09.11.2011. godine, a isto je moglo imati uticaja na poslovanje Društva. Društvo je imalo četiri privremena Nadzorna odbora u toku 2011. godine (na period do 60 dana), kao i jedan privremeni Nadzorni odbor u 2010. godini, uz ponavljanje pojedinih članova.

Također, u toku revidirane godine razriješen je prethodni Direktor i imenovan novi Vršilac dužnosti direktora kao i vršioci dužnosti izvršnih direkтора. Nadzorni odbor je prilikom imenovanja članova Uprave imenovao iste na određeno vrijeme, koje je duže od dva mjeseca. **Iako je navedeni postupak imenovanja privremenih Nadzornih odbora i Uprave Društva usklađen sa Uredbom Vlade FBiH o vršenju ovlaštenja organa FBiH u privrednim društvima sa učešćem državnog kapitala, ukazujemo da navedena Uredba i postupak nisu u skladu sa Zakonom o ministarskim, vladinim i drugim imenovanjima u FBiH, prema kojem se imenovanja na kraći period definišu kao imenovanja na najviše dva mjeseca koja se ne mogu ponoviti i za koja ukupna naknada za cijeli period ne iznosi više od 5.000 KM.**

Uspostavljene interne kontrole nisu adekvatne kod obračuna plaće i naknada troškova zaposlenih i ostalih fizičkih lica. Iako je u aprilu 2011. godine došlo do promjene direktora Društva, novi Direktor nije donio Odluku o visini osnovice za obračun plaće i Odluku o visini naknade za topli obrok, a nastavile su se primjenjivati odluke koje je donio prethodni Direktor. Obračuni naknade za topli obrok i naknade za prijevoz na posao i sa posla nisu ovjereni od strane odgovornih osoba. Ne sačinjavaju se obračuni prilikom isplate naknade članovima Nadzornog odbora i naknade komisijama sa iskazivanjem obaveza po osnovu poreza i doprinosa, iz kojih bi se mogao utvrditi ukupan mjesecni trošak Društva po navedenom osnovu. **Ovo ukazuje da internim aktima nije precizno definisana odgovornost uposlenika da svojim potpisom ovjeravaju tačnost knjigovodstvene dokumentacije, a što može uticati na nastajanje grešaka.**

Navodimo nedovoljno funkcionisanje internih kontrola i ne postojanje adekvatnih kontrolnih aktivnosti, koje su rezultirale slijedećim propustima i nepravilnostima:

- Društvo je dana 06.05.2011. godine od strane nadležnog Federalnog ministarstva prostornog uređenja izdato Rješenje, kojim se daje odobrenje za upotrebu izvedenih radova na autocesti Zenica-Sarajevo, poddionica Kakanj-Dobrinje. Utvrđeno je da navedeno Rješenje, poslije prijema kod šefa projekta, ni nakon 6 mjeseci, nije dostavljeno na protokol niti u Službu za računovodstvene poslove, kako bi se izvršilo aktiviranje investicije u toku. Navedeno ukazuje na neefikasnost i neblagovremenost u postupanju Društva, suprotno načelu pravovremenosti, shodno paragrafu 43. Okvira za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvještaja.
- Nije postupljeno u skladu sa Pravilnikom o računovodstvenim politikama, u dijelu obezbjedenja potrebne dokumentacije (ovjeren Zapisnik o završetku ugovornih obaveza od strane Sektora za pripremu građenja i građenje) na osnovu koje Služba za računovodstvene poslove treba izvršiti prijenos investicionih ulaganja iz pripreme u upotrebu.
- Nije postupljeno u skladu sa Pravilnikom o radu i Odlukom Direktora prilikom obračuna regresa za godišnji odmor, jer je korištena uvećana osnovica za obračun regresa u odnosu na osnovicu utvrđenu navedenim internim aktima. Nakon konstatovanog propusta u obračunu naknade regresa, obračunati su i isplaćeni pripadajući porezi i doprinosi na isplaćenu naknadu iznad neoporezivog dijela. Proveden je postupak u skladu sa Pravilnikom o materijalnoj i disciplinskoj odgovornosti uposlenika.
- Evidentiranje ulaganja u projektnu dokumentaciju za izgradnju autoceste Tuzla-Orašje izvršeno je samo na osnovu Odluke Vlade FBiH o prijenosu izvršenih ulaganja JP Direkcija Cesta FBiH d.o.o Sarajevo na Federalnu Direkciju za izgradnju, upravljanje i održavanje autocesta FBiH, bez relevantne dokumentacije iz koje bi se potvrdilo o kakvom se ulaganju radi.

- Nije u potpunosti ispoštovan Ugovor zaključen sa Institutom IGH d.d. Zagreb za konsultantske usluge nadzora nad izvršenim radovima na autoputu na relaciji Kakanj-Drivuša, poddionica Gorica-Bilješovo. Utvrđeno je da za zamjensko osoblje istih ili boljih kvalifikacija koje je Konsultant dužan obezbijediti, Društvo nije prethodno pismeno odobrilo sve nagrade za ovo osoblje, niti je za iste primjenjen obračun naknade predviđen zaključenim ugovorom
- Prilikom priznavanja dnevnička za službeni put u inostranstvo u nalozima za službena putovanja nije se navodilo vrijeme prelaska granice u cilju pravilnog obračuna dnevnička u inostranstvo. Također, nalazi za službeni put u pojedinim slučajevima nisu opravdani u roku od 5 dana od završetka službenog puta.

U Društvu nije formiran Odbor za reviziju niti je uspostavljen Odjel za internu reviziju.

Nadzorni odbor je 09.11.2011. godine donio Odluku o raspisivanju javnog konkursa za izbor i imenovanje članova Odbora za reviziju, nakon čega je 21.12.2011. godine imenovana Komisija za provođenje konkursne procedure. Do momenta okončanja predmetne revizije, nisu završene aktivnosti vezane za imenovanje članova Odbora za reviziju, koji je u skladu sa Zakonom o javnim preduzećima u FBiH, zadužen da imenuje rukovodioca Odjela za internu reviziju.

Direktor je 28.09.2011. godine donio Odluku o davanju saglasnosti o privremenom obavljanju poslova, prema kojoj je uposlenik na mjestu viši stručni saradnik za internu reviziju, zadužen da u prelaznom periodu, do uspostave Odjela za internu reviziju, obavlja poslove iz djelokruga rada interne revizije. Interni revizor je 09.01.2012. godine sačinio Strategiju rizika za 2011. godinu u kojoj su identificirani rizici radi utvrđivanja prioritetnih područja revizijskih ispitivanja i utvrđivanja potrebnih revizijskih resursa i to: rizici okruženja, procesni rizici i rizici informacija za donošenje odluka i isti su ocijenjeni u rasponu od 1-9. Interni revizor je proveo procjenu poslovnih rizika za svoje potrebe u cilju definisanja prioriteta provođenja pojedinih internih revizija, a odgovoran je za procjenu/ocjenu revizijskih rizika. Visokim nivoom rizika su ocijenjeni: rizik obezbjedenja izvora finansiranja za buduće dionice; neposjedovanje licenci za odredene programe, mogućnost novčane kazne zbog korištenja istih; rizik nepostojanja metodologije izrade planova, strategije i procedura; neadekvatna politika dodjele stimulacija i destimulacija; nedefinisana ovlaštenja i nejasno definisanje odgovornosti; nepotrebno dodatni troškovi eksproprijacije, projektovanja; nemogućnosti pristupa lokacijama u toku projektovanja, neadekvatni projekti; bespravna gradnja; greške u elaboratima eksproprijacije te rizik neusklađenosti akata Društva sa zakonskim odredbama.

Na osnovu naloga Uprave Društva, interni revizor je u 2011. godini sačinio Izvještaj o usaglašenosti rada Komisije u postupku nabavke i analize iznosa ugovorene cijene radova u odnosu na vrijednost izvođača, na poddionici Kakanj-Bilješovo. U navedenom izvještaju dati su određeni zaključci i sugestije internog revizora, a isti je usvojen Odlukom Uprave Društva od 20.12.2011. godine.

Uprava nije izvršila procjenu rizika za najznačajnije poslovne procese. Potrebno je pravilno identificirati rizike koji se javljaju kao rezultat izmijenjenih prilika (npr. promjene u radnom okruženju, proširene aktivnosti, itd), kao i poduzeti odgovarajuće akcione planove kako bi se oni sveli na minimum. Akcioni planovi bi trebali odrediti osoblje odgovorno za provedbu i vremenski okvir implementacije.

Preporuke:

Potrebno je osigurati dosljednu primjenu svih pisanih procedura i pravila u cilju poboljšanja uspostavljenog sistema internih kontrola, kao i adekvatan i pouzdan nadzor te kontinuirano praćenje kontrolnih aktivnosti.

Potrebno je putem nadležnog Federalnog ministarstva prometa i komunikacija i Vlade FBiH inicirati konačno imenovanje članova Nadzornog odbora u skladu sa Zakonom o ministarskim, vladinim i drugim imenovanjima FBiH, kako bi se osigurali principi zakonitosti i kontinuiteta u radu Nadzornog odbora.

Nadležni organi Društva treba da što hitnije poduzmu aktivnosti vezane za formiranje Odbora za reviziju i Odjela za internu reviziju.

Prioritetno utvrditi rizična područja u poslovanju Društva, utvrditi obaveze i odgovornosti učesnika u tim procesima i uspostaviti permanentan mehanizam kontrole.

4.3 Planiranje i izvještavanje

Zakonom o cestama FBiH je definisana obaveza donošenja **Strategije razvoja i održavanja javnih cesta na nivou BiH** (kojom bi se odredili ciljevi i osnovni zadaci pri razvoju i održavanju javnih cesta na period od deset godina), **Strategije razvoja autocesta, brzih i magistralnih cesta u FBiH** (koju je trebao donijeti Parlament FBiH na prijedlog Vlade FBiH, a u skladu sa državnom strategijom) i **Srednjoročnog programa održavanja i zaštite, rekonstrukcije, izgradnje i obnove javnih cesta u FBiH**. Međutim, **iako je utvrđena zakonska obaveza, navedeni dokumenti nisu doneseni od strane nadležnih organa.**

Vlada FBiH je 21.01.2009. godine, na prijedlog Federalnog ministarstva prometa i komunikacija, donijela Odluku o usvajanju Strategije i akcionog plana razvoja mreže autocesta i brzih cesta na području FBiH, koja je od strane Parlamenta FBiH vraćena na doradu nadležnom ministarstvu. Federalno ministarstvo prometa i komunikacija je u skladu sa zaključcima Parlamenta FBiH, tek 23.12.2010. godine uputilo Vladi FBiH izmijenjeni Prijedlog Strategije razvoja mreže autocesta i brzih cesta na području FBiH za period 2011.-2028. godina. **Nije prezentirana dokumentacija da je Vlada FBiH razmatrala predloženu Strategiju, da je ista usvojena i upućena Parlamentu FBiH na usvajanje.**

I pored nepostojanja strateških dokumenata koji bi trebali biti osnova za planiranje aktivnosti vezanih za autoceste i brze ceste, **Društvo prilikom izrade Plana poslovanja za 2011. godinu, nije dobilo nikakve smjernice od Vlade FBiH i nadležnog ministarstva. Uказујемо да Društvo nema usvojene interne procedure, niti metodologiju izrade plana poslovanja i praćenja realizacije plana. Uprava Društva nije donijela Trogodišnji plan poslovanja za period 2011.-2013. godina, a što je obaveza po članu 22. Zakona o javnim preduzećima u FBiH.**

Privremeni Nadzorni odbor **Plan poslovanja za 2011. godinu** usvojio je 18.01.2011. godine, na koji je Vlada FBiH dala saglasnost 07.03.2011. godine. Ovim Planom obuhvaćen je nastavak realizacije projekata oko pripreme za gradnju mreža autocesta i brzih cesta započetih prije 31.12.2010. godine i projekata čija je tenderska procedura pokrenuta prije navedenog datuma. Planom su predviđena ukupna raspoloživa sredstva od 142.579.310 KM, koja su raspoređena na investicije i otplate kredita.

Rebalans Plana poslovanja za 2011. godinu privremeni Nazorni odbor usvojio je 09.11.2011. godine, na koji je Vlada FBiH dala saglasnost 13.12.2011. godine i isti je stupio na snagu 22.12.2011. godine.

Planom poslovanja za 2011. godinu nisu pojedinačno obrazloženi i dokumentovani planirani prihodi i troškovi, a naročito ističemo da nisu obrazloženi planirani troškovi amortizacije (11.500.000 KM) i nisu dokumentovane planirane otplate po međunarodnim kreditima za Sarajevsku zaobilaznicu (2.500.000 KM). Rebalans Plana ne sadrži uporedne podatke o planu, rebalansu i razlici rebalansiranih kategorija u odnosu na plan, nisu data detaljna obrazloženja izmijenjenih pozicija prihoda i troškova, kao i razlozi odstupanja. **Također, ne može se potvrditi da je osigurano adekvatno praćenje realizacije plana, jer je na pojedinim pozicijama troškova iskazano značajno prekoračenje u odnosu na plan.**

U 2011. godini planirane su i ostvarene slijedeće finansijske veličine:

rb	Opis	Plan za 2011. godinu	Rebalans plana za 2011. godinu	Realizirano u 2011. godini	Indeks 5/4
1	2	3	4	5	6
1	Prihodi	95.190.000	92.330.000	88.647.113	96,01
2	Troškovi	35.371.000	10.002.000	5.823.824	58,23
3	Razlika prihoda i troškova (1-2)	59.819.000	82.328.000	82.823.289	100,60
4	Sredstva koja se prenose kao neutrošena iz 2010. godine	82.760.310	78.404.873	78.404.873	100,00
5	Ukupno raspoloživa sredstva u 2011. godini (3+4)	142.579.310	160.732.873	161.228.162	100,31
6	Otplate po međunarodnim finansijskim kreditima	2.500.000	1.500.000	-	-
7	Rashodi kamata po međunarodnim kreditima	-	2.500.000	-	-
8	Raspoloživa vlastita sredstva za investiranje u 2011. godini (5-6-7)	140.079.310	156.732.873	161.228.162	102,87
9	Raspoloživa kreditna sredstva za investiranje	-	81.421.000	81.421.000	100,00
10	Ukupna raspoloživa sredstva za investiranje (8+9)	140.079.310	238.153.873	242.649.162	101,89

11	Investicije iz vlastitih sredstava	140.079.310	43.773.862	38.899.483	88,86
12	Investicije iz kreditnih sredstava	-	81.421.000	80.536.931	98,91
13	Ukupno investicije (11+12)	140.079.310	125.194.862	119.436.414	95,40
14	Nerasporedena sredstva (10-13)	-	112.959.011	123.212.748	109,08

Najveće odstupanje u odnosu na Rebalans plana je iskazano kod ostalih prihoda (planirano 2.800.000 KM, ostvareno 193.072 KM ili 6,9%).

Pojedine pozicije troškova ostvarene su značajno iznad plana (kancelarijski materijal 179,49%; dnevnice i troškovi službenog puta 110,87%; troškovi naknada članovima odbora i komisija 115,92%; naknade po osnovu ugovora o djelu 111,24%; usluge održavanja sistema naplate 245,70%; ostale usluge održavanja 230,21%; troškovi osiguranja 156,01%; troškovi platnog prometa 122,66%; ostali nematerijalni troškovi 125,47%), jer Društvo u 2011. godini nije uspostavilo funkciju planiranja i izvještavanja, niti je izvršena popuna sistematizovanih radnih mesta u nadležnom Sektoru za marketing, plan i analizu i međunarodne investicije.

Do okončanja predmetne revizije, Izvještaj o realizaciji Plana poslovanja za 2011. godinu nije sačinjen i prezentiran Vladi FBiH kao osnivaču Društva. Prezentiran je Izvještaj o finansijskom poslovanju Društva za 2011. godinu sačinjen u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH koji sadrži kratka obrazloženja podataka navedenih u finansijskim izvještajima i usvojen je od strane privremenog Nadzornog odbora. Isti ne sadrži podatke o realizaciji cijelokupnog Plana poslovanja za 2011. godinu, odstupanja stavki prihoda, troškova i investicija kao i razloge nastalih odstupanja.

Uprava je u skladu sa Zakonom o javnim preduzećima u FBiH, početkom 2012. godine sačinila Trogodišnji plan poslovanja za period 2012.-2014. godina i Plan poslovanja za 2012. godinu, koje je privremeni Nadzorni odbor usvojio 09.03.2012. godine, na koji je Vlada FBiH dala saglasnost.

Preporuke:

Potrebno je putem nadležnog Federalnog ministarstva prometa i komunikacijainicirati kod Vlade FBiH donošenje Strategije razvoja autocesta, brzih i magistralnih cesta u FBiH i Srednjoročnog programa održavanja i zaštite, rekonstrukcije, izgradnje i obnove javnih cesta u FBiH u skladu sa Zakonom o cestama FBiH, a u cilju osiguranja osnove za adekvatno planiranje ulaganja u autoceste i brze ceste.

Potrebno je internim procedurama propisati metodologiju i način izrade trogodišnjeg i godišnjeg plana poslovanja, način praćenja realizacije i izvještavanja, u cilju osiguranja potpune i blagovremene realizacije planiranih aktivnosti i poduzimanja adekvatnih mjera u slučajevima odstupanja. Sačinjavati Godišnji izvještaj o realizaciji plana poslovanja u skladu sa utvrđenom metodologijom, sa osrvtom na stepen realizacije i obrazloženjima eventualnih odstupanja, kako bi se osiguralo da Vlada FBiH kao osnivač Društva ima uvid u realizaciju odobrenog godišnjeg plana poslovanja.

4.4 Stalna sredstva i dugoročni plasmani

Knjigovodstvena sadašnja vrijednost stalnih sredstava i dugoročnih plasmana iskazana je u iznosu od 517.951.700 KM i ista se odnose na slijedeće:

STALNA SREDSTVA I DUGOROČNI PLASMANI	31.12.2011.	31.12.2010.
Ostala nematerijalna sredstva	22.901	31.824
Avansi i nematerijalna sredstva u pripremi	7.649.413	1.136.829
Zemljišta	50.644.153	20.032.041
Građevinski objekti	274.090.685	217.482.237
Postrojenja i oprema	4.653.398	2.296.002
Avansi, nekretnine, postrojenja i oprema u pripremi	116.000.575	78.255.587
Ostala stalna materijalna sredstva	1.000	1.000
Dugoročni finansijski plasmani	44.889.575	-
Druga dugoročna potraživanja	20.000.000	20.000.000

Nematerijalna sredstva čine prava na: tehničko-tehnološku dokumentaciju, korištenje doniranih baza podataka, software te nematerijalna sredstva u pripremi. Nakon početnog priznavanja u knjigovodstvenim evidencijama, primjenjuje se model troška nabavke na sve grupe. Dugotrajna nematerijalna sredstva, koja služe za obavljanje djelatnosti, otpisuju se po osnovu procijenjenog vijeka upotrebe, odnosno na osnovu procjene prijeganja ekonomskih koristi od korištenja imovinskog prava ili nematerijalnog stalnog sredstva. Nematerijalna sredstva se otpisuju tokom procijenjenog vijeka trajanja primjenom linearne metode otpisa. Smanjenje vrijednosti nematerijalnog sredstva treba priznati u Bilansu uspjeha. Nematerijalna imovina sa neodređenim vijekom upotrebe se ne amortizuje, ali se vrši testiranje umanjenja vrijednosti tako što se poredi njegov nadoknadivi iznos sa knjigovodstvenim iznosom na godišnjem nivou i kada god postoji indicija o mogućnosti umanjenja vrijednosti sredstava. Posebno ukazujemo da je u početnom stanju 01.01.2011. godine evidentirana nabavna i ispravka vrijednosti projektne dokumentacije u iznosu od 18.532.421 KM, iz razloga što je u ranijem periodu izvršena ispravka vrijednosti cijelokupne projektne dokumentacije u momentu nabavke prema važećim propisima za budžetske korisnike.

Na poziciji nematerijalnih sredstava u pripremi iskazana je nabavna vrijednost projektne dokumentacije za auto cestu Tuzla-Orašje u iznosu od 1.175.381 KM, od čega se 1.136.829 KM odnosi na ulaganja po Odluci Vlade FBiH od 22.12.2010. godine o prijenosu izvršenih ulaganja JP Direkcija Cesta FBiH d.o.o Sarajevo za izradu prometne studije izvodljivosti autoceste Tuzla-Orašje na Federalnu Direkciju za izgradnju, upravljanje i održavanje autocesta FBiH. Navedeni iznos Društvo je evidentiralo u poslovnim knjigama samo na osnovu Odluke Vlade FBiH bez relevantne popratne dokumentacije iz koje bi se potvrdilo o kakvom se ulaganju radi. Ista je obezbijeđena tek u postupku revizije. Na istoj poziciji evidentirani su izdaci za usluge revizije Studije izvodljivosti autoceste Tuzla-Orašje u iznosu od 24.746 KM prema Ugovoru od 25.12.2008. godine zaključenim sa IPSA Institutom d.o.o Sarajevo na rok od 14 mjeseci. Utvrđeno je da navedeni ugovor nije realizovan u predviđenom roku, a nije ni prezentirano da je odobreno produženje ugovora od strane Društva. Dato je usmeno obrazloženje da je realizacija ovog ugovora vezana za osnovni ugovor izrade Glavnog projekta Studije izvodljivosti autoceste Tuzla-Orašje, kojeg je JP Direkcija ceste FBiH d.o.o. Sarajevo zaključila sa Konzorcijem: Rudarsko-geološkim građevinskim fakultetom u Tuzli, Linel Maribor, IRGO Consulting Ljubljana i GRADIS Maribor u maju 2008. godine, a isti također nije okončan u predviđenom roku od 14 mjeseci. Vezano za navedeno, federalni ministar prometa i komunikacija je Rješenjem od 22.09.2011. godine imenovao Komisiju za primopredaju kompletne dokumentacije za projekat autoceste Tuzla-Orašje, pri čemu cijelokupnu dokumentaciju predaje JP „Ceste FBiH“ d.o.o Sarajevo primaocu JP Autoceste FBiH d.o.o Mostar. Zadatak Komisije je bio da objedini sve izvještaje sa zapisnicima o primopredaji, koji će biti osnova za knjiženje u poslovnim knjigama JP „Ceste FBiH“ i Društva sa krajnjim rokom završetka poslova najkasnije 01.10.2011. godine. Do momenta okončanja predmetne revizije, Komisija nije uradila svoj zadatak niti je prezentirana Izvještaj o sačinjenoj kompletnoj primopredaji.

Nekretnine, postrojenja i oprema iskazane su u iznosu od 431.704.869 KM. Pojedinačni predmet nekretnina, postrojenja i opreme koji ispunjava uslove priznavanja početno se mjeri po trošku sticanja odnosno nabavke. Nakon početnog priznavanja vrijednosti u knjigovodstvenom evidentiranju nekretnina, postrojenja i oprema primjenjuje se model troška nabavke na sve grupe. Dodatna investicijska ulaganja na sredstvima dugotrajne materijalne imovine obuhvataju naknadne troškove na već postojećim sredstvima datim na upravljanje Društvu u skladu sa Zakonom o cestama FBiH. Naknadni troškovi će biti priznati kada je vjerovatno da će buduće ekonomski koristi-javni prihodi za zadovoljenje javnih potreba i dalje pristizati u Društvo i ako se troškovi mogu pouzdano izmjeriti. Temeljni kriterij za priznavanje naknadnih troškova u nabavnu vrijednost je zadovoljen kada se time: produžava vijek upotrebe stalnog sredstva, povećava njegov kapacitet i unapređuje kvalitet njegovog učinka. Vrijednost, struktura i promjene nekretnina, postrojenja i opreme u revidiranoj godini iskazane su u sljedećoj tabeli:

Opis	Zemljišta	Grad. objekti	Postrojenja i oprema	Alati, pogon. kanc.namj.	Transportna sredstva	Mater.sred. u pripremi	Ukupno
1	2	3	4	5	6	7	8
Nabavna vrijednost							
na dan 01.01.2011.	20.032.041	221.617.109	2.668.444	146.798	219.082	66.092.626	310.776.100
- direktna povećanja u 2011. godini	-	-	-	-	-	128.977.472	128.977.472
- prijenos sa pripreme	30.612.112	59.384.868	2.282.900	3.705	469.880	(92.753.465)	-

- otuđenje i rashodovanje	-	-	-	(2.596)	(23.096)	-	(25.692)
- ostalo	-	-	30.267	-	63.950	-	94.217
na dan 31.12.2011.	50.644.153	281.001.977	4.981.611	147.907	729.816	102.316.633	439.822.097
Akumulirana amortizacija							
na dan 01.01.2011.	-	4.134.872	625.514	48.437	64.371	-	4.873.194
- amortizacija	-	2.776.420	367.737	12.504	40.039	-	3.196.700
- otuđenje i rashodovanje	-	-	-	(2.489)	(4.773)	-	(7.262)
- ostalo	-	-	18.537	-	36.059	-	54.596
na dan 31.12.2011.	-	6.911.292	1.011.788	58.452	135.696	-	8.117.228
Neto knjigov.vrijednost							
na dan 01.01.2011.	20.032.041	217.482.237	2.042.930	98.361	154.711	66.092.626	305.902.906
na dan 31.12.2011.	50.644.153	274.090.685	3.969.823	89.455	594.120	102.316.633	431.704.869

Pravilnikom o računovodstvenim politikama reguliran je način evidentiranja dugotrajne imovine. Navedeni Pravilnik usaglašen je sa Zakonom o cestama FBiH, gdje u članu 3. stav 2. utvrđeno da se na javnim cestama ne može stjecati pravo vlasništva niti druga prava po bilo kojoj osnovi osim prava određenih navedenim zakonom. Amortizacioni iznos odnosno osnovica za obračun amortizacije je nabavna vrijednost sredstva ili neki drugi iznos koji zamjenjuje nabavnu vrijednost umanjenu za njezin ostatak vrijednosti. Sistemski raspored amortizovanog iznosa za sve godine tokom vijeka upotrebe pojedinih stalnih sredstava Društva vrši se primjenom vremenske metode i to linearnim načinom obračuna za sva sredstva. Utvrđeni iznos amortizacije za sve amortizacione grupe se sučeljava sa pripadajućim dijelom izvora odloženih prihoda u toku korisnog vijeka upotrebe dugotrajne imovine. Utvrđeno je da u dijelu obračuna amortizacije nije postupljeno prema odredbama navedenog Pravilnika, već prema Instrukciji Uprave o načinu evidentiranja i smanjenja vrijednosti trajnih izvora sredstava od 28.02.2012. godine, kojom je definisano da se trajni izvori sredstava (cestovna infrastruktura) knjigovodstveno evidentiraju na poziciji ostalog osnovnog kapitala. Izvršen je obračun ispravke vrijednosti uz evidentiranje smanjenja vrijednosti cestovne infrastrukture na teret ostalog osnovnog kapitala.

Na poziciji troškova amortizacije iskazan je iznos od 128.229 KM i odnosi se na amortizaciju nabavljene uredske opreme, alata, pogonskog i kancelarijskog namještaja te transportnih sredstava.

Povećanje nabavne vrijednosti materijalne imovine u iznosu od 92.753.465 KM se u najvećem dijelu odnosi na prijenos sa investicija u toku završenih dionica auto ceste Zenica-Sarajevo. Najznačajniji dio povećanja nabavne vrijednosti odnosi se na aktiviranje 9 km dionice auto puta Kakanj-Dobrinje u iznosu od 61.593.996 KM. Revizijom je utvrđeno da je aktiviranje ove dionice izvršeno samo na osnovu knjigovodstvene dokumentacije i pomoćne evidencije stalnih sredstava, a da pri tome nije postupljeno u skladu sa Pravilnikom o računovodstvenim politikama, kojim je regulisano da Služba za računovodstvene poslove vrši prijenos investicionih ulaganja iz pripreme u upotrebu na osnovu ovjerenog Zapisnika o završetku ugovornih obaveza. Također je utvrđeno da je Društvo na osnovu Odluke Vlade FBiH od 14.02.2011. godine na navedenoj poziciji uknjižilo vrijednost magistralne ceste M-5 ispod izgrađenog dijela autoceste Zenica-Sarajevo u iznosu od 9.541.058 KM. Sastavni dio Odluke je stručni nalaz o procjeni vrijednosti dijela magistralne ceste koji je sačinio sudski vještak građevinske struke i u kojem je navedeno da se na ceste ispod autoceste odnosi 8.495.061 KM i na mostove 1.045.997 KM. Utvrđeno je da Društvo nije postupilo prema navedenoj Odluci i stručnom nalazu, jer je cijelokupan iznos ulaganja prilikom aktiviranja evidentiralo na poziciji saobraćajnog platoa dionice Kakanj-Dobrinje.

Ukazujemo da je Pravilnikom o računovodstvenim politikama Društva definisano da prijenos investicionog ulaganja iz pripreme u upotrebu ne ovisi o tehničkom prijemu sa stanovišta tehničke struke, nego se završetkom posla smatra dobivanje upotrebne dozvole. Prema prezentiranoj dokumentaciji, utvrđeno je da se dionice auto ceste puštaju u promet i počinju se koristiti prije pribavljanja upotrebne dozvole od nadležnog Federalnog ministarstva prostornog uređenja. Kao primjer navodimo **dionicu autoceste Kakanj–Dobrinje** koja je puštena u promet 30.10.2009. godine, za koju nije bio izvršen tehnički prijem i za istu nije pribavljena upotrebna dozvola, a knjigovodstveno se i dalje iskazivala na poziciji stalnih sredstava u pripremi. Upotrebna dozvola je obezbijeđena 09.05.2011. godine, kada je izvršeno i knjigovodstveni prijenos iz pripreme u upotrebu. **Navedeno je u suprotnosti sa paragrafom 7. MRS 16-**

Nekretnine, postrojenja i oprema, prema kojem sredstvo treba priznati, ako i samo ako je vjerovatno da će buduće ekonomski koristi povezane s tim sredstvom pricicati u pravno lice i ako se nabavna vrijednost sredstva može pouzdano izmjeriti, odnosno samim puštanjem u promet dionica autoceste ispunjeni su uslovi za priznavanje sredstava u poslovnim knjigama Društva.

Tokom 2011. godine izvršeno knjigovodstveno evidentiranje povećanja vrijednosti stalnih sredstava u početnom stanju 01.01.2011. godine na dionici Visoko-Dobrinje u iznosu od **3.783.054 KM** a odnosi se na: donji stroj autocesta 1.913.969 KM, zemljište 1.203.831 KM i mostovi 665.255 KM. Utvrđeno je da navedeni iznos predstavlja dio izvršenih ulaganja u dionicu autoceste Visoko-Dobrinje, čiju je realizaciju u ranijem periodu vršila tada nadležno JP Direkcija cesta FBiH.

Naime, Društvo je u 2010. godini izvršilo evidentiranje ulaganja po okončanim situacijama izvođača radova koje su ispostavljene JP Direkcija cesta FBiH u ukupnom iznosu od 49.175.067 KM a odnosi se na izgradnju novih i rekonstrukciji postojećih mostova (GP ŽGP d.d Sarajevo u iznosu od 30.973.217 KM) i na izgradnju nove i rekonstrukcije postojeće trase (Zajedničko preduzetništvo: GP Put d.d. Sarajevo, Asfaltgradnja d.o.o Visoko, Integral Inžinjering d.o.o Laktaši i BBM Amfibolit d.o.o Vareš u iznosu od 18.201.850 KM). Nakon toga, Vlada FBiH je 10.06.2010. godine donijela Zaključak kojim je usvojila Završni izvještaj za izgradnju autoceste Zenica-Sarajevo, dionica Visoko-Dobrinje. Navedenim Zaključkom naloženo je implementatoru projekta JP Direkcija Cesta FBiH da u saradnji sa Federalnom direkcijom za izgradnju, upravljanje i održavanje autocesta poduzme hitne aktivnosti oko uknjižbe **okončanog** projekta u knjigovodstvenu evidenciju te preuzimanja daljeg upravljanja i održavanja istog. **Tadašnja Federalna direkcija nije postupila po navedenom Zaključku Vlade FBiH niti je u 2010. godini evidentirala iznos cjelokupnog ulaganja od 52.958.121 KM u knjigovodstvenim evidencijama po završnom Izvještaju JP Direkcije cesta FBiH. Posljedica navedenog knjigovodstvenog evidentiranja je da su stalna sredstva za 2010. godinu podcijenjena za iznos od 3.783.054 KM.**

Nije prezentirano da je evidentiranje u poslovnim knjigama odobreno od šefa Službe za računovodstvene poslove, koji prema Pravilniku o unutrašnjoj organizaciji poslova, treba da kontrolira finansijsku dokumentaciju i svojim potpisom ovjerava knjigovodstvene isprave. Isto nije ovjereno ni od strane rukovodioca Sektora za ekonomsko-finansijske poslove, koji je odgovaran za blagovremeno, zakonito i pravilno, odnosno kvalitetno obavljanje poslova i zadataka iz djelokruga Sektora. Također ističemo da za navedena knjigovodstvena evidentiranja u 2011. godini nije donesena Odluka Uprave Društva, niti je ista bila informisana od strane odgovornih osoba. Navedeno ukazuje na nedovoljne kontrolne aktivnosti i propušten nadzor nad ovom imovinom od strane organa upravljanja.

Na poziciji kablovske kanalizacije u pripremi na dan 31.12.2011. godine iskazan je iznos od 173.892 KM, od čega se 87.396 KM odnosi na usluge bušenja trupa auto ceste za polaganje kablova prema ugovoru sa „Euro-Asfalt“-om d.o.o Sarajevo od 24.05.2011. godine, kojim je definisano sa rokom završetka radova 50 dana od dana potpisivanja ugovora. Utvrđeno je da nije ispoštovan ugovoren rok niti je izvođač dostavio bezuslovnu bankovnu garanciju u iznosu od 10% od ugovorene vrijednosti za dobro izvođenje radova u roku predviđenim ugovorom. Na ovoj poziciji evidentirani su i izdaci po osnovu izmještanja elektrodistributivne mreže u iznosu od 86.496 KM po osnovu ugovora zaključenog sa Elko Marić d.o.o Mostar 24.05.2011. godine. Navedeni ugovor nije realiziran u predviđenom roku (50 dana od datuma uvođenja u posao), iako je Društvo dopisom od 02.12.2011. godine izvjestilo izvođača radova o produženju roka do 21.12.2011. godine. Također je utvrđeno da bankovna garancija za dobro izvršenje posla nije dostavljena u roku definisanim ugovorom.

Na poziciji investicija u pripremi (Naplatno mjesto u izgradnji Kakanj i Dionica autoceste u izgradnji Gorica-Bilješovo) iskazani su troškovi usluga zaštitaru na čuvanju imovine u iznosu od 84.394 KM. Ovo evidentiranje je u suprotnosti sa paragrafom 12. MRS 16-Nekretnine, postrojenja i oprema, prema kojem se u knjigovodstvenu vrijednost stavki nekretnina, postrojenja i opreme ne priznaje trošak redovnog održavanja sredstva. Ovi troškovi se priznaju kao rashod razdoblja u kojem nastanu. **Navedeno je imalo za posljedicu da su na poziciji investicija više iskazani troškovi zaštitarских usluga u iznosu od 84.394 KM. U skladu sa navedenim troškovi zaštitarских usluga su podcijenjeni, a rezultat poslovanja precijenjen za navedeni iznos.**

Amortizacija stalnih sredstava vrši se po linearnoj metodi otpisa i to za svako pojedinačno sredstvo. Korisni vijek upotrebe stalnih sredstava jeste razdoblje u kojem se očekuje da će koristiti u svrhu javnih potreba, a koji će obezbijediti da se osigurava nesmetan i siguran promet i očuvanje cestovne infrastrukture. Materijalna stalna sredstva otpisuju (amortizuju) se na osnovu procijenjenog vijeka upotrebe, odnosno po

osnovu procjene pritjecanja ekonomskih koristi tokom korištenja i upotrebe stalnih sredstava. Za stalna sredstva utvrđen je vijek upotrebe na osnovu koga se vrši obračun amortizacije po godišnjim stopama. Utvrđeni korisni vijek trajanja i stope amortizacije za raspoloživa stalna materijalna sredstva po grupama je slijedeći:

Grupa sredstava	Vijek trajanja (god.)	Stopa amortizacije (%)
-Gornji stroj autoceste	15	6,67
-Tuneli	66,67	1,50
-Mostovi (viadukti, nadvožnjaci)	66,67	1,50
-Objekti kontrole naplate	35	2,86
-Naplatne kućice	20	5,00
-Motorna vozila	6,45	15,50
-Elektronska oprema	5	20,00
-Kablovske kanalizacije	20	5,00

Ostali dugoročni finansijski plasmani na dan 31.12.2011. godine iskazani su u iznosu od 44.889.575 KM. Sredstva su oričena u dvije valute: 40.000.000 KM i 2.500.000 EUR-a na period od 390 do 450 dana. Društvo je u 2011. godini provedlo zakonske procedure odabira najpovoljnijih banaka i zaključilo 3 ugovora o oričavanju sredstava primjenjujući kriterij ponudene najveće kamatne stope (od 3,85 % do 4,82 %).

Na poziciji **ostalih dugoročnih potraživanja** iskazan je iznos od 20.000.000 KM, koji se odnosi na prijenos sredstava JP Direkciji cesta FBiH d.o.o Sarajevo prema Odluci Vlade FBiH od 25.01.2010. godine. Navedenom Odlukom je data saglasnost na Program utroška sredstava ostvarenih naplatom prihoda od putarine za autoceste u FBiH za 2009. godinu u iznosu od 20.000.000 KM za troškove nabavke zemljišta za potrebe izgradnje autoceste i objekata na trasi Koridora 5c na dionici Sarajevska zaobilaznica. Sa transakcijskog računa za uplate indirektnih poreza na ime finansiranja autocesta u FBiH u okviru Jedinstvenog računa Budžeta FBiH izvršen je 16.02.2010. godine prijenos 20.000.000 KM na poseban račun JP Direkcije cesta d.o.o Sarajevo.

Preporuke:

Potrebno je da Uprava značajno ojača kontrolu nad imovinom kojom raspolaže i koju iskazuje u finansijskim izještajima sa ciljem zaštite od mogućih gubitaka.

Prilikom evidentiranja prijenosa ulaganja sa drugih pravnih lica u poslovne knjige Društva potrebno je obezbijediti relevantnu dokumentaciju o prijenosu.

Potrebno je da Uprava Društva i Federalno ministarstvo prometa i komunikacija, svatko u okviru svojih nadležnosti i ovlaštenja, poduzmu aktivnosti vezano za primopredaju kompletne dokumentacije za projekat autoceste Tuzla-Orašje.

Potrebno je preispitati Pravilnik o računovodstvenim politikama u dijelu tačnog definisanja prenosa investicionih ulaganja iz pripreme u upotrebu u skladu sa paragrafom 7. MRS 16-Nekretnine, postrojenja i oprema.

Izvršiti uvid u cjelokupnu dokumentaciju vezanu za evidentiranje izgradnje autoceste Zenica-Sarajevo, dionica Visoko-Dobrinje u poslovnim knjigama Društva i po istom poduzeti adekvatne mјere.

Potrebno je usluge fizičke zaštite objekata na autocesti evidentirati i u finansijskim izještajima priznavati u rashode perioda u kojem su nastali, te kapitalizirane troškove zaštitarskih usluga sa investicijom prenijeti na rashode u skladu sa MRS 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema.

4.5 Novac i novčani ekvivalenti

Novčana sredstva iskazana kao gotovina i ekvivalenti gotovine na dan 31.12.2011. godine iznosila su:

	31.12.2011.	31.12.2010.
NOVAC I NOVČANI EKVIVALENTI	93.693.880	25.821
Transakcijski računi (u domaćoj valutи)	36.581.552	-
Transakcijski računi (u stranoj valutи)	7.060.097	-
Blagajna-domaća valuta	42.364	23.396

Blagajna-strana valuta	9.867	2.425
Oročena sredstva	50.000.000	-

Gotovina i ekvivalenti gotovine odnose se na novčana sredstva koja se vode na računima, u blagajnama i oročena novčana sredstva. Značajno povećanje gotovine i gotovinskih ekvivalenta u odnosu na prethodnu godinu u iznosu od 93.668.059 KM rezultat je što Društvo od 01.01.2011. godine posluje kao Javno preduzeće, a do tada je poslovalo kao Federalna Direkcija za izgradnju, upravljanje i održavanje autosesta u sastavu Federalnog ministarstva prometa i komunikacija. Prije statusne promjene Društvo nije raspolagalo novčanim sredstvima, koja su se vodila na posebnim namjenskim transakcijskim računima-podračunima u okviru Jedinstvenog računa Trezora.

Transakcijski računi u domaćoj valuti otvoreni su kod Raiffeisen Bank d.d. Mostar, Sparkasse Bank d.d. Mostar, Intesa Sanpaolo Bank d.d. Sarajevo, UniCredit Bank d.d. Mostar i BOR Banka d.d. Sarajevo i stranoj valuti otvoreni su kod Raiffeisen Bank d.d. Mostar i BOR Banka d.d. Sarajevo. Svi ugovori sa bankama zaključeni su 2011. godine, osim ugovora sa Raiffeisen Bank d.d. Mostar, koji je iz 2010. godine. Revizijom je utvrđeno da istima nije utvrđen period važenja.

Blagajne domaća i strana valuta odnose se na glavnu blagajnu u domaćoj valuti otvorenu u sjedištu Društva i blagajne u domaćoj i stranoj valuti na naplatnom mjestu Jošanica. Saldo na dan 31.12.2011. godine na blagajni u domaćoj valuti na naplatnom mjestu Jošanica iznosio je 41.192 KM.

Društvo nije usvojilo interni akt, kojim bi se utvrdila ograničenja i nadležnosti u raspolaganju sa sredstvima koja se vode kod poslovnih banaka, niti je uredilo blagajničko poslovanje u dijelu definisanja broja i lokacija blagajni, obzirom na značajan promet blagajne Jošanica.

Oročena novčana sredstva odnose se na oročena sredstva na period od 150 do 330 dana u pet poslovnih banaka u ukupnom iznosu od 50.000.000 KM uz kamatne stope od 1,90 % do 3,60 %. Novčana sredstva u iznosu od 35.000.000 KM imaju dospijeće na datum bilansa preko tri mjeseca i prema MRS 7-Izvještaj o novčanim tokovima ne mogu se klasificirati kao gotovina i gotovinski ekvivalent, već bi se trebali klasificirati kao kratkoročni finansijski plasmani u skladu sa MRS 39-Finansijski instrumenti: priznavanje i mjerjenje. Tokom 2011. godine Društvo je provelo procedure odabira najpovoljnijih poslovnih banaka kod kojih su oročena slobodna sredstva primjenjujući kriterij ponudene najveće kamatne stope i disperzije rizika. Međutim utvrđeno je da Društvo nije internim aktima uredilo proceduru investiranja slobodnih novčanih sredstava, uključujući tko daje prijedlog za oročenje sredstava, donosi Odluku o oročenju sredstava, provodi proceduru odabira najpovoljnije banke i slično.

Vezano za navedena oročenja, Nadzorni odbor je 21.12.2011. godine donio Odluku o davanju saglasnosti Upravi za oročenje finansijskih sredstava kod poslovnih banaka.

Preporuke:

Potrebno je donijeti pisane procedure kojima će biti regulisano upravljanje gotovinom i gotovinskim ekvivalentima, investiranje slobodnih novčanih sredstava te osigurati dosljednu primjenu istih.

Novčana sredstva klasificirati kao gotovinu i gotovinske ekvivalente u skladu sa MRS 7-Izvještaj o novčanim tokovima, samo kada oni imaju kratko dospijeće od tri mjeseca ili manje od datuma sticanja.

4.6 Obaveze, rezervisanja i razgraničenja

U finansijskim izvještajima iskazane su obaveze, rezervisanja i razgraničenja u iznosu 130.052.467 KM.

Struktura iskazanih obaveza, rezervisanja i razgraničenja je slijedeća:

	31.12.2011. g.
Obaveze, rezervisanja i razgraničenja	130.052.467
Dugoročna rezervisanja i razgraničenja	21.325.696
Retencije (zadržana plaćanja) po ugovorima	10.646.307
Ostala dugoročna razgraničenja-naplaćena bankarska garancija SCT	10.679.389
Dugoročne obaveze	81.103.646
Dugoročni krediti uzeti u inostranstvu-EIB	60.476.585
Dugoročni krediti uzeti u inostranstvu-EBRD	20.627.061
Kratkoročne obaveze	27.256.333

Kratkoročne obaveze po kreditu EIB-dospjela kamata	947.022
Kratkoročne obaveze po kreditu EBRD-dospjela kamata	5.265.869
Dobavljači u zemlji	12.906.775
Dobavljači u inostranstvu	7.834.117
Obveze po osnovu plaća, naknada i ostalih primanja zaposlenih	277.453
Druge obaveze	17.931
Obaveze za ostale poreze i dadžbine	7.168
Kratkoročna razgraničenja	366.790
Unaprijed obračunati rashodi perioda	366.790

Dugoročna rezervisanja i razgraničenja odnose se na rezervisanja za zadržana plaćanja (retencije) u iznosu od 10.646.307 KM i na dugoročna razgraničenja za naplaćenu bankarsku garanciju u iznosu od 10.679.389 KM. Rezervisanja za zadržana plaćanja se iskazuju na osnovu zaključenih ugovora i ispostavljenih situacija izvođača radova. Izvođači sa kojima je ugovoren zadržano plaćanje za dobro izvršenje posla poštuju ugovornu odredbu i privremene situacije umanjuju za ugovoreni zadržani iznos. Najveći iznosi rezervisanja za zadržana plaćanja su iskazani prema izvođačima radova: Viadukt d.d. 5.596.900 KM, Euroasfalt d.o.o. 2.601.876 KM i Primorje d.d. 1.686.958 KM.

Dugoročno razgraničenje u iznosu od 10.679.389 KM se odnosi na naplaćenu bankarsku garanciju za dobro izvršenje posla od izvođača radova SCT po osnovu raskida ugovora. Prema obrazloženju odgovornih lica, nisu utvrđena potraživanja SCT-a po osnovu dijela izvršenih radova, kao ni obaveze prema dobavljačima u BiH (podizvođači), tako da postoji izvjestan rizik zbog naknadnih tužbi i drugih pravnih radnji, koji bi se izmirili iz ovih sredstava. U skladu sa prethodno navedenim, Društvo je iznos naplaćene bankarske garancije evidentiralo na poziciji dugoročnih razgraničenja.

Dugoročne obaveze odnose se na povučena kreditna sredstva na datum bilansiranja na osnovu zaključenih dugoročnih međunarodnih kreditnih sporazuma sa:

- Evropskom investicijskom bankom (EIB) za izgradnju 15,2 km dionice autoputa na Koridoru Vc u BiH između Drivuše i Kakanja, u vrijednosti 75.000.000 EUR sa varijabilnom kamatnom stopom EURIBOR, zatvaranje kredita 31.12.2012. godine, rok otplate 2016.–2037. godina;
- Evropskom bankom za obnovu i razvoj (EBRD) za izgradnju dionica autoputa na Koridoru Vc u BiH: Kakanj-Drivuša 15,2 km; Vlakovo-Tarčin 18,9 km; Počitelj-južna granica 21,4 km; Odžak-sjeverna granica 10,9 km i konsultantske usluge, u vrijednosti kredita 180.000.000 EUR, sa varijabilnom kamatnom stopom EURIBOR, zatvaranje kredita 31.12.2012. godine, rok otplate 2013.–2024. godina.

Napominjemo da je Država BiH potpisala ugovore o zajmu sa kreditorima krajem 2008. godine, a da su supsidijarni sporazumi između Federalnog ministarstva finansija i Društva potpisani tek 22.12.2011. godine, uz obrazloženje da je Društvo pravni nasljednik Federalne direkcije za izgradnju, upravljanje i održavanje autoceste, koja je do kraja 2010. godine bila korisnik Budžeta FBiH i sve obaveze Direkcije su finansirane iz federalnog Budžeta.

Do početka 2011. godine iz kredita je povučeno 28.544.703 KM, dok je u 2011. godine povučeno 52.558.943 KM, tako da je stanje obaveza po međunarodnim kreditima na datum bilansa 81.103.646 KM.

Pregled zaključenih međunarodnih kredita i povučenih sredstava tokom 2011. godine:

Kreditor	Ugovor. vrijed. u izvornoj valuti	Povučena sredstva 01.01..31.12.2010. KM	Povučeno tokom 2011. godine	Obaveza na dan 31.12.2011. KM	Uslovi kredita (kamatna stopa, provizija, taksa na nepovučena sredstva)
Evropska investicijska banka (EIB)	EUR 75.000.000	18.930.028	41.546.557	60.476.585	Kamata: varijabilna EURIBOR + fiksni dio, Provizija: - , Taksa: - .
Evropska banka za obnovu i razvoj (EBRD)	EUR 180.000.000	9.614.675	11.012.386	20.627.061	Kamata: 1% + EURIBOR na dan početka obračuna, Provizija: 1% od iznosa kredita, Taksa: 0,5% na nepovučeni iznos kredita.
UKUPNO	EUR 255.000.000	28.544.703	52.558.943	81.103.646	

Kratkoročne obaveze čine: obaveze prema dobavljačima 20.740.892 KM, obaveze za dospjele kamate po međunarodnim kreditima 5.360.571 KM, obaveze za plaće i naknade zaposlenih 277.453 KM i druge

obaveze 25.099 KM. Najznačajniji dio obaveza je izmiren u januaru 2012. godine. Napominjemo da su obaveze za prispjele kamate po kreditu EIB-a iskazane u iznosu od 947.022 KM, a odnose se na period od 27.08.2010.-29.12.2011. godine. Obaveze za prispjele kamate po kreditu EBRD-a su iskazane u iznosu od 5.265.869 KM, a odnose se na period od 25.02.2009.-24.11.2011. godine. Navedene obaveze su izmirene 18.01.2012. godine.

Kratkoročna razgraničenja odnose se na obračunate rashode perioda za koje nisu prispjele fakture do datuma bilansiranja. Revizijom je utvrđeno da nisu ukalkulisani i u finansijskim izvještajima iskazani troškovi koji se odnose na revidiranu godinu, a koji su plaćani iz blagajne u januaru 2012. godine. Iako iznos ovih troškova nema materijalnost, ovo napominjemo iz razloga pravilnog iskazivanja troškova u obračunskom periodu u kojem su nastali.

4.7 Kapital

Na datum bilansa, u finansijskim izvještajima iskazana je slijedeća struktura kapitala:

	31.12.2011.	31.12.2010.
KAPITAL	405.085.752	-
Državni kapital	2.000	-
Ostali osnovni kapital	405.083.752	-

Odlukom o statusnim pitanjima Društva od 01.07.2010. godine utvrđena je visina upisanog/temeljnog kapitala u iznosu od 2.000 KM, što je iskazano u poslovnim knjigama. U skladu sa Zakonom o cestama FBiH i navedenom Odlukom, osnovni kapital čini osnovni ulog Federacije BiH kao jedinog osnivača Javnog preduzeća Autoceste FBiH d.o.o Mostar sa procentualnim učešćem vlasništva 100%.

Zakonom o cestama FBiH je definisano da javne ceste (što uključuje i autoceste) koje je nadležni organ proglašio za javne ceste, su u vlasništvu Federacije BiH i od općeg su interesa za FBiH. Pravilnikom o računovodstvenim politikama regulisan je način iskazivanja kapitala i obaveza, tako da se na strani pasive evidentiraju obaveze (u koje ulazi imovina osnivača i služi za sučeljevanje sa amortizacijom) i kapital Društva. Međutim, utvrđeno je da je imovina osnivača (cestovna infrastruktura) evidentirana na poziciji **ostalog osnovnog kapitala** u bilansu stanja u iznosu od 405.083.752 KM. Umanjenje vrijednosti ostalog osnovnog kapitala za troškove amortizacije je izvršeno prema Instrukciji Uprave Društva od 28.02.2012. godine o načinu evidentiranja i smanjenja vrijednosti trajnih izvora u finansijskim izvještajima za 2011. godinu.

Pravilnikom o računovodstvenim politikama reguliran je način iskazivanja i raspodjela finansijskog rezultata, koji predstavlja razliku javnih prihoda i javnih rashoda, koji je neoporeziv i ne može biti predmet ponovne raspodjele na dividendu ili povećanje kapitala, već se odmah raspoređuje na obaveze prema planiranoj namjeni. Ovako stvorene obaveze predstavljaju izvor sredstava koji će se utrošiti isključivo za upravljanje, građenje, rekonstrukciju, održavanje i zaštitu autocesta i brzih cesta. Privremeni Nadzorni odbor donio je 09.03.2012. godine prijedlog Odluke o raspodjeli finansijskog rezultata ostvarenog u 2011. godini u iznosu od 82.823.290 KM, tako da se ostvareni finansijski rezultat raspodjeli na obaveze prema planiranoj namjeni, koje predstavljaju izvor sredstava, u skladu sa Planom poslovanja za 2012. godinu. Do vremena okončanja predmetne revizije, Skupština Društva nije donijela konačnu odluku o raspodjeli finansijskog rezultata za 2011. godinu.

Preporuka:

Potrebno je Pravilnik o računovodstvenim politikama uskladiti sa izvršenim knjigovodstvenim evidentiranjem ostalog osnovnog kapitala i obračunom ispravke vrijednosti.

4.8 Prihodi

Prihodi ostvareni u obračunskom periodu iskazani su u slijedećim iznosima:

	31.12.2011.	31.12.2010.
PRIHODI	88.643.289	-
Poslovni prihodi	87.858.117	-
Finansijski prihodi	783.597	-
Ostali prihodi i dobici	1.575	-

Osnovi uslov za priznavanje prihoda je istovremeno povećanje sredstava (novca, novčanih ekvivalenta) ili smanjenja obaveza Društva, što ima za posljedicu povećanja iskazanog finansijskog rezultata. Bilo koja stavka, koja zadovoljava opću definiciju prihoda, priznaje se kao prihod ukoliko je vjerovatno da će buduće ekonomske koristi vezane za tu stavku pricinjati u Društvo, te da ta stavka ima jasno utvrdjivu vrijednost koja se može pouzdano izmjeriti. Prihodi se u Bilansu uspjeha iskazuju po fer vrijednosti i to u visini javnih prihoda proisteklih iz osnovne aktivnosti Društva i u visini prihoda (dobiti) proisteklih i iz drugih aktivnosti Društva. Prihodi od osnovne djelatnosti u skladu sa Zakonom o cestama FBiH predstavljaju evidentirane javne prihode koji služe za održavanje, zaštitu, obnovu, rekonstrukciju i izgradnju javnih cesta (naknade za autoceste i ceste iz maloprodajne cijene nafte i naftnih derivata, posebne naknade za upotrebe autoceste-cestarina, naknade za korištenje cestovnog zemljišta ili od reklamnih znakova, naknade za iznajmljivanje TK kanalizacije, ostale naknade po posebnim propisima).

Prihodi od uplate finansijskih sredstava priznaju se prilikom uplate na transakcijski račun Društva dok odloženi prihodi od izdatih Rješenja za korištenje javnih površina priznaju se kao prihodi od osnovnih djelatnosti u momentu uplate sredstava. Prihodi od kamata priznaju se na vremenskoj osnovi u visini obračunatih iznosa koji se odnose na obračunski period u kome su naplaćene. Za primljene donacije i imovinu bez naknade Društvo primjenjuje prihodovni pristup. Dobici od prodaje dugotrajne imovine koja je korištena za obavljanje osnovne djelatnosti, kao oblika izvanredne aktivnosti, iskazuju se po neto ostvarenoj vrijednosti. Ostali se poslovni prihodi priznaju prema opštim načelima priznavanja prihoda odnosno pojedine vrste ostalih prihoda prema načinu koji proizilazi iz ugovora, odluke, zakona ili drugog propisa.

Poslovni prihodi u ukupnim prihodima sudjeluju sa 99,1% i u okviru istih najznačajniji su prihodi ostvareni po osnovu Zakona o cestama FBiH. Prihodi po osnovu naknada za autoceste iz maloprodajne cijene nafte i naftnih derivata utvrđeni Zakonom o akcizama u BiH iskazani su u iznosu od 76.948.380 KM a prihodi od posebne naknade za upotrebu autocesta (cestarina) u iznosu od 10.581.359 KM.

Finansijski prihodi iskazani su u iznosu od 783.597 KM i odnose se na prihode od kamata na oročena sredstva (727.072 KM), prihode od kasa skonto odobrenog po Odluci Vlade FBiH (35.560 KM), prihode od naplate šteta (12.329 KM) i prihode od obustava zaposlenika (8.636 KM).

Prihodi od kamata u iznosu od 727.072 KM se odnose na kamate ostvarene na oročena novčana sredstva i sredstva na redovnom transakcijskom računu Društva. Utvrđeno je da Društvo u 2011. godini nije priznalo prihode i evidentiralo dospjele kamate na oročena sredstva za decembar 2011. godine u iznosu od 186.718 KM, koje su Društvu uplaćene početkom 2012. godine. Navedeni prihodi nisu iskazani u skladu sa MRS 18-Prihodi i tačkom 22. Okvira za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvještaja, prema kojoj efekti poslovnih promjena i drugih događaja se priznaju u trenutku njihovog nastanka i evidentiraju se u poslovnim knjigama i uključuju u finansijske izvještaje u razdobljima na koja se odnose. **Navedeno je imalo za posljedicu da su za iznos od 186.718 KM podcijenjeni prihodi i rezultat poslovanja za 2011. godinu.**

Preporuka:

Potrebno je priznavanje prihoda vršiti u skladu sa MRS 18-Prihodi i tačkom 22. Okvira za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvještaja.

4.9 Rashodi

U finansijskim izvještajima iskazani su rashodi u ukupnom iznosu od 5.823.824 KM, što predstavlja izvršenje od 58,23% u odnosu na planirane rashode od 10.002.000 KM. Struktura rashoda je slijedeća:

RASHODI	31.12.2011.
Poslovni rashodi	5.823.824
Finansijski rashodi	5.784.586
Ostali rashodi i gubici	35.787
	3.451

U okviru poslovnih rashoda najznačajniju stavku predstavljaju troškovi plaća i ostalih ličnih primanja zaposlenih (2.925.588 KM), troškovi naknada drugim fizičkim licima (116.916 KM), troškovi proizvodnih usluga (2.022.273 KM), troškovi amortizacije stalnih sredstava (128.229 KM) i nematerijalni troškovi (324.535 KM).

Troškovi naknada plaća sa obavezama za porez i doprinose su iskazani u iznosu od 2.485.649 KM i ostvareni su 81,76% u odnosu na plan. Obračuna plaće za članove Uprave Društva se vrši na osnovu menadžerskih ugovora, koji su zaključeni u skladu sa Zakonom o plaćama i drugima materijalnim pravima članova organa upravljanja institucija u FBiH i javnih preduzeća u većinskom vlasništvu FBiH, na koje je saglasnost dalo resorno ministarstvo.

Plaća uposlenika definisane su Pravilnikom o radu i Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Društva. Navedenim Pravilnicima je propisano da se sva radna mjesta utvrđena Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji razvrstavaju u devet (9) platnih razreda i petnaest (15) grupa složenosti, za koje je utvrđen raspon koeficijenata za obračun plaće. Definisani su kriteriji za utvrđivanje koeficijenta složenosti, a to su stručna spremna, složenost, odgovornost i kreativnost. Ovisni koeficijenta za svako pojedinačno radno mjesto odlučuje Direktor prilikom zaključivanja Ugovora o radu. **Zbog prethodno navedenog, radna mjesta u okviru iste grupe složenosti imaju različit koeficijent za obračun plaće. Obzirom da nije definisan način primjene kriterija prilikom dodjele koeficijenata za radna mjesta koja se nalaze unutar iste grupe složenosti, nismo u mogućnosti potvrditi dosljednu primjenu Pravilnika o radu u ovom dijelu.**

Utvrđeno je da Direktor nije utvrđivao vrijednost osnovice za plaću mjesečno, na prijedlog stručne službe, kako je definisano članom 65. Pravilnika o radu. Prezentirana je Odluka v.d. Direktora od 10.01.2011. godine o utvrđivanju vrijednosti osnovice za obračun plaće za mjesec januar 2011. godine u iznosu od 550 KM. Naknadno je prezentirana Odluka o osnovici za obračun plaće u istom iznosu za mjesec februar 2011. godine, u kojoj je navedeno da će se ista osnovica primjenjivati sve do donošenja nove odluke, tako da je prilikom obračuna plaće za ostatak 2011. godine primjenjivana osnovica od 550 KM. Navedeno ističemo iz razloga što je u aprilu 2011. godine došlo do promjene direktora Društva.

U 2011. godini najviša isplaćena neto plaća iznosi 4.215 KM, a najniža 840 KM.

Naknade troškova zaposlenih su iskazane u iznosu od 390.049 KM, a odnose se na: topli obrok (207.096 KM), prijevoz na posao i sa posla (51.429 KM), regres za godišnji odmor (98.020 KM), otpremnine za odlazak u penziju (9.303 KM), pomoći i naknade zaposlenim po raznim osnovama (13.514 KM) i kotizacije za seminare (10.687 KM).

Naknada za ishranu u toku rada (topli obrok) je isplaćivana tokom čitave 2011. godine na osnovu Odluke v.d. Direktora od 10.01.2011. godine o visini naknade za ishranu u toku dana u iznosu od 12 KM dnevno, sa primjenom od 01.01.2011. godine.

Naknada za prijevoz na posao i sa posla je regulisana članom 83. Pravilnika o radu, kojim je propisano da zaposlenicima pripada naknada za prijevoz do radnog mjeseta u visini cijene koštanja mjesečne karte u organizovanom javnom prijevozu. Ovo znači da svi zaposlenici koji rade u Sarajevu ostvaruju mjesečnu naknadu za prijevoz u iznosu od 53 KM, a zaposlenici koji rade u Mostaru ostvaruju mjesečnu naknadu za prijevoz od 47 KM. Smatramo da su na ovaj način zaposlenici koji svakodnevno dolaze na posao iz drugog mjeseta prebivališta i vraćaju se u to mjesto, stavljeni u nepovoljniji položaj u odnosu na zaposlenike kojima je mjesto prebivališta istovremeno i mjesto rada, što bi se u narednom periodu trebalo riješiti na adekvatan način.

Troškovi naknada članovima raznih komisija (16.461 KM) se odnose na isplatu naknada članovima Skupštine Društva, članovima komisije formirane od strane resornog ministra i komisije formirane od strane Nadzornog odbora. Rješenjem resornog ministra utvrđena je visina naknade članovima komisije, koju je isti i imenovao, a na teret sredstava Društva. Članovima komisije koja je formirana rješenjem Nadzornog odbora je utvrđena visina naknade Rješenjem Direktora. **Nije prezentirana dokumentacija koja bi potvrdila opravdanost isplate naknade komisiji koju je formirao resorni ministar na teret sredstava Društva, kao i postojanje kriterija za utvrđivanje visine naknade.** Također, nismo se uvjerili da su definisani kriteriji za utvrđivanje visine naknade za članove komisije formirane od strane Nadzornog odbora.

Troškovi naknada po osnovu ugovora o djelu su iskazani u iznosu od 57.958 KM. Konstatovano je da se ugovorima o djelu angažuju izvršioci za obavljanje poslova koji predstavljaju osnovnu djelatnost Društva i poslova koji su sistematizirani opisom poslova i radnih zadataka pojedinih radnih mjesta, što nije u skladu sa Zakonom o radu. U okviru ovih naknada iskazane su i naknade komisijama (18.382 KM) koje sudjeluju u procesu eksproprijacije zemljišta na kojem se planira graditi autocesta, a koje su formirane od strane općinskih načelnika (Općina Ljubuški, Općina Kiseljak, Općina Zenica) i članovi komisija su uposlenici općinskih službi. Značajan dio troškova općinskih komisija iskazan je na poziciji investicija-nabavka zemljišta za autocestu, koji su u skladu sa računovodstvenim propisima kapitalizirani.

Troškovi proizvodnih usluga se sastoje od troškova usluga održavanja (1.802.067 KM), troškova zakupa poslovног i garažnog prostora (187.876 KM), troškova reklame i sponzorstva (12.636 KM) i troškova ostalih usluga (19.693 KM). **U okviru troškova usluga održavanja** su iskazani troškovi za: redovno i zimsko održavanje autoceste 1.478.146 KM, usluge zaštitara na čuvanju imovine 203.054 KM, usluge održavanja opreme, naplatnog mjesata i softvera na autocesti 81.205 KM, usluge održavanja zgrade u najmu 22.591 KM, usluge održavanja ostale opreme, vozila, softvera za redovno funkcionisanje 17.071 KM.

Ugovor za izvođenje radova na redovnom i zimskom održavanju autoceste Zenica-Sarajevo, sekcija Kakanj-Jošanica za period od 15.03.2011.-15.03.2012. godine zaključen je 15.03.2011. godine na ukupan iznos radova od 2.118.153 KM. Isti je zaključen na osnovu Okvirnog sporazuma potписанog 16.03.2009. godine sa Konzorcijem: Asfaltgradnja doo Visoko i Sarajevoputevi dd Sarajevo, za period od tri godine, tako da izbor dobavljača nije bio predmet revizije za 2011. godinu. Za period od 15.03.2010.-15.03.2011. godine je također bio zaključen ugovor sa istim Konzorcijem.

Zaključenim godišnjim ugovorima je definisano da će izvođač građevinske proizvode, materijale, opremu ugrađivati samo ako je njihov kvalitet dokazan ispravom proizvođača ili certifikatom o usklađenosti sa utvrđenim posebnim propisima koje će dostaviti Šefu projekta na saglasnost prije nabavke. **Iz prezentirane dokumentacije je utvrđeno da su za ugrađene materijale i opremu za sezonu 2010/2011. godina dostavljeni dokazi o kvalitetu i certifikati, ali ne prije nabavke i ugradnje da ih odobri Šef projekta investitora, već prilikom ispostavljanja konačne situacije za sezonu 2010/2011. Za sezonu 2011/2012 je obrazloženo da će izvođač dokaze o kvaliteti, također, dostaviti uz okončanu situaciju, koja do okončanja revizije nije dostavljena.** Uvidom u ispostavljene privremene situacije za sezonu 2011/2012. konstatovano je da su fakturisane cijene u skladu sa Ugovorom, kao i da su privremene situacije ovjerene i odobrene za plaćanje od strane odgovornih osoba.

Napominjemo, dana 15.03.2012. godine sa pomenutim Konzorcijem je zaključen Aneks Okvirnog sporazuma i Aneks Ugovora koji se odnosi na sezonu 2011.-2012. godina, obzirom da su isti istekli 15.03.2012. godine, a da Društvo nije uspjelo iz objektivnih razloga zaključiti novi ugovor za redovno i zimsko održavanje autoceste. Istim nije promijenjena vrijednost Okvirnog sporazuma i Ugovora za 2011.-2012. godinu, produžen je rok važenja za još tri mjeseca ili do zaključivanja novog okvirnog sporazuma i ugovora ili do utroška sredstava koja su ugovorena, u zavisnosti koja okolnost prije nastupi. Do okončanja revizije nije zaključen novi okvirni sporazum i ugovor.

Usluge zaštitara na čuvanju imovine (203.054 KM) se odnose na fizičku zaštitu ljudi i imovine na naplatnim mjestima autoceste A1 (Jošanica, Podlugovi, Visoko), osiguranje i prijevoz novca blindiranim vozilom sa naplatnih mjesata do banke, usluge nadzornog centra i interventne ekipe. Troškovi za usluge fizičke zaštite Tunela Vrijenac (22.899 KM) i fizičke zaštite na naplatnom mjestu u izgradnji Kakanj (61.495 KM), nisu iskazani na ovoj poziciji, već na poziciji investicija, o čemu je dato šire pojašnjenje u tački 4.4. Izveštaja.

Preporuke:

Potrebno je Pravilnikom o radu Društva definisati način primjene kriterija za utvrđivanje koeficijenta složenosti kao elementa za obračun plaće, u cilju zadovoljenja principa transparentnosti kod utvrđivanja plaća uposlenih.

Potrebno je da Direktor utvrđuje vrijednost osnovice za plaću mjesечно, na prijedlog stručne službe, u skladu sa članom 65. Pravilnika o radu.

Za obavljanje sistematiziranih poslova iz osnovne djelatnosti Društva zaključiti ugovore o radu u skladu sa Zakonom o radu, Pravilnikom o radu i Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji, a ugovore o djelu zaključivati samo za poslove koji nisu sistematizirani Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji.

Propisati kriterije za utvrđivanje visine naknade članovima Komisija, te prilikom utvrđivanja visine naknade iste dosljedno primjenjivati.

Potrebno je osigurati dosljednu primjenu svih odredbi Ugovora za izvođenje radova na redovnom i zimskom održavanju autoceste, a posebno odredbi koje se odnose na dokazivanje kvaliteta građevinskih proizvoda, materijala i opreme prije njihove nabavke i ugradnje u autocestu.

4.10 Sudski sporovi

Prema podacima Društva na dan 31.12.2011. godine, pokrenuto je 9 parničnih i 51 vanparničnih postupaka ukupnog tužbenog zahtjeva u iznosu od 1.923.190 KM. Navedeni postupci se najvećim dijelom odnose na sudske predmete u postupku eksproprijacije, gdje je korisnik izvlaštenja Društvo. Navodimo da je za veći broj predmeta bilo nadležno Federalno pravobranilaštvo od kojeg su predmeti preuzeti nakon stupanja na snagu Odluke Vlade FBiH od 27.07.2011. godine o načinu korištenja finansijskih sredstava u postupku primopredaje sudske, upravnih i drugih akata između JP Ceste FBiH d.o.o Sarajevo i JP Autoceste FBiH d.o.o Mostar. Navedenom Odlukom je definisano da Društvo preuzima od JP Ceste FBiH d.o.o Sarajevo sve uprave i sudske predmete i akte poslovanja koji se odnose na njihovu registriranu djelatnost za dionice autoceste Sarajevo-Zenica.

4.11 Nabavke

Prema prezentiranim podacima Društva, u 2011. godini zaključeno je ugovora o javnim nabavkama ukupne vrijednosti od 12.904.258 KM. Po osnovu provedenih otvorenih postupaka zaključeno je ugovora u vrijednosti od 11.690.614 KM, po osnovu pregovaračkih postupaka bez objave obavještenja 122.048 KM, konkurentskih zahtjeva 788.567 KM i direktnih sporazuma 303.029 KM. U revidiranoj godini, podneseno je od strane ponuđača 18 prigovora od kojih je odbijeno njih 17, zatim podneseno je 12 žalbi Uredu za razmatranje žalbe, od čega je Ured prihvatio pet žalbi ponuđača, 6 žalbi je odbijeno a jedna je povučena.

Društvo nije donijelo Plan javnih nabavki za 2011. godinu, kako je propisano članom 4. internog Pravilnika o javnim nabavkama.

U svim revidiranim postupcima koji su prethodili zaključenju ugovora nisu u potpunosti ispoštovane procedure propisane Zakonom o javnim nabavkama BiH i njegovim provedbenim aktima. Tako je utvrđeno da kod provedenih postupaka izrade projektne dokumentacije svjetlosno promjenjive signalizacije i video nadzora autoceste i projekta telefonskog pozivnog sistema (»EA-Inženjering« d.o.o. Sarajevo 47.970 KM) i usluge bušenja trupa autoputa za polaganje kablova na dionici Dobrinje-Visoko („Euro-asfalt“ d.o.o. Sarajevo 90.675 KM), izabrani ponuđači nisu dostavili potvrdu poslovne banke o bonitetu firme, odnosno pismo potvrde da u zadnjih tri mjeseca prije prijave na predmetni postupak nabavke, račun ponuđača nije bio u blokadi, a koja je tražena Konkurenčkim zahtjevom.

Revizijom je utvrđeno da je u 2011. godini Društvo provelo postupak Konkurenčkog zahtjeva bez objave obavještenja radi javne nabavke usluga Izrada TV emisije „Dnevnik sa autoceste“. Prema prezentiranoj dokumentaciji, utvrđeno je da ponuđači nisu dostavili traženu dokumentaciju Konkurenčkim zahtjevom (potvrdu poslovne banke o bonitetu firme i referens listu o uspješnom iskustvu u realizaciji najmanje dva ugovora pružanja usluga). U slučaju kada su prikupljene manje od tri odgovarajuće ponude, Društvo je u skladu sa tačkom 6. člana 46. Zakona o javnim nabavkama BiH, postupak trebalo ponišiti i započeti naredni obnovljeni postupak. Međutim, postupak je nastavljen i sa ponuđačem „Mark In“ s.o.d

Sarajevo je zaključen ugovor 16.05.2011. godine na iznos od 46.332 KM za snimanje i montiranje 30 minutne TV emisije dva puta mjesечно za ukupno 22 emisije. Cijena za izradu jedne TV emisije iznosi 1.800 KM bez PDV-a. Utvrđeno je da je u 2011. godini izvršena isporuka samo 6 emisija, od kojih su dvije emitirane na programu BHRT 1, a za preostale 4 emisije isporučen je samo materijal, dok TV emisije nisu nikada emitirane. Zbog neispunjavanja ugovornih odredbi, Društvo je dopisom od 03.10.2011. godine obavijestilo „Mark In“ s.o.d o sporazumnoj raskidu ugovora.

Preporuka:

Postupke nabavki provoditi u skladu sa propisanim procedurama Zakona o javnim nabavkama BiH, podzakonskim i vlastitim aktima.

5. KOMENTAR

U ostavljenom roku Uprava Društva je uz dopis broj: 01-2472/12 od 04.06.2012. godine, dostavila Odgovor na Nacrt Izvještaja o izvršenoj reviziji finansijskih izvještaja JP Autoceste FBiH“ d.o.o Sarajevo za 2011. godinu. U Odgovoru su date primjedbe za određene konstatacije u nalazima i izraženom mišljenju.

Prihvatili smo dokumentaciono opravdane dokaze i sve što je imalo realnu osnovu za korekciju uključili smo u konačan Izvještaj. Pored navedenog na određeni broj Vaših primjedbi i obrazloženja, dajemo slijedeća pojašnjenja.

Ne možemo prihvati, niti se složiti sa navodima u Primjedbama datim za 1. i 2. tačku mišljenja, a u vezi sa nematerijalnosti. Naglašavamo, da je prilikom izražavanja mišljenja primijenjen koncept značajnosti i iznosi za koje su podcijenjeni rashodi i prihodi perioda su ispod praga značajnosti i isti su po prosudbi revizora bili opredjelujući za izražavanje rezerve. To znači da svi netačni prikazi ili greške bilo da su pojedinačno ili u zbiru ispod nivoa utvrđene materijalnosti moraju biti evidentirani od strane revizora (MRevS – a 320). Drugim riječima, tačno je da su iznosi za koje je data kvalifikacija za ovu tačku ispod praga značajnosti, što je pored ostalog i rezultiralo davanjem mišljenja sa rezervom. U suprotnom, da su ovi iznosi bili iznad praga materijalnosti, sigurno bi imali uticaja na drugačije mišljenje.

Kada je u pitanju kvalifikacija 3 mišljenja, istina je da evidentirani dio ulaganja po okončanju projekta autoceste Zenica-Sarajevo, dionica Visoko-Dobrinje, u iznosu od 3.783.054 KM nema uticaja na istinit i objektivan prikaz finansijskog položaja Društva na dan 31.12.2011. godine. U Izvještaju o izvršenoj reviziji nismo se ogradili na iskazana početna stanja, smatrajući da je navedeni iznos uticao na početno stanje imovine Društva jer je ista podcijenjena u početnom stanju, obzirom da je trebala biti evidentirana u 2010. godini.

Revizorski nalaz koji se odnosi na nedonošenje zakonom propisanih dokumenata: Strategije razvoja i održavanja javnih cesta na nivou BiH (kojom bi se odredili ciljevi i osnovni zadaci pri razvoju i održavanju javnih cesta na period od deset godina), Strategije razvoja autocesta, brzih i magistralnih cesta u FBiH (koju je trebao donijeti Parlament FBiH na prijedlog Vlade FBiH, a u skladu sa državnom strategijom) i Srednjoročnog programa održavanja i zaštite, rekonstrukcije, izgradnje i obnove javnih cesta u FBiH, je naveden iz razloga što će revizorski Izvještaj biti upućen Parlamentu FBiH, Vladi FBiH i nadležnom federalnom ministarstvu, kako bi se navedene institucije upoznale sa istim. U toku provođenja revizije revizorski tim nije bio upoznat sa činjenicom da je Vlada FBiH na 161. sjednici od 20.01.2011. godine usvojila Strategiju razvoja i održavanja autocesta i brzih cesta na području FBiH za period 2011.-2028. godina, niti je prezentirana dokumentacija kojom bi se isto potvrdilo. Također, uz ovaj Odgovor niste dostavili dokumentaciju koja bi potvrdila Vaše navode.

Nalaz koji se odnosi na nedonošenje Trogodišnjeg plana poslovanja za period 2011.-2013. godina je istaknut iz razloga što su predmet revizije bili finansijski izvještaji Društva za 2011. godinu, a jedan od procesa poslovanja koji su revidirani je planiranje i izvještavanje. Revizorski tim je upoznat sa činjenicom da je nova Uprava imenovana polovinom 2011. godine, što je i navedeno u tački 4.2. Izvještaja „Sistem internih kontrola“, što znači da se iz revizorskog Izvještaja implicitno može zaključiti da je prethodno rukovodstvo odgovorno za navedeni propust.

Iako troškovi naknada članovima komisija u 2011. godini nisu ostvareni u značajnom iznosu, smatramo da prilikom vrednovanja rada u komisiji i utvrđivanja visine naknade za taj rad trebaju

postojati određeni kriteriji i da se isti trebaju primijeniti, kako bi se moglo potvrditi da je rad u komisijama vrednovan na adekvatan način.

Vodja tima

**Rukovodilac Sektora za finansijsku
reviziju**

Mirsada Janjoš, dipl.oec.

Dijana Šutalo, viši revizor za finansijsku reviziju, dipl.oec.

Član tima

Maida Letić, viši revizor za finansijsku reviziju, dipl.oec.

Član tima

Ivana Nikolić, pomoćni revizor u finan. reviziji, dipl.oec